

Logos

*Hur härligt vittnar land och sjö
ännu i frost och vintersnö,
o Gud, om dina under!
Förvissnad, öde, mörk och kall
är jorden dock din fotapall
som i sin blomstrings stunder.*

*Ljus är din klädnad, Herre Gud.
I norrskensprakt och stjärneskrud
din höga rymd oss gläder.
Dig blir ej något mörker när.
Du våra fötters lykta är,
som oss i natten leder.*

*Upplys oss, Herre, med ditt ord,
att vi på denna mörka jord
ifrån din väg ej vike.
Och led du oss, som på dig tror,
från dödens skugga, där vi bor,
till ljuset i ditt rike.*

*Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt
i signad juletid.*

*Giv mig Guds ära,
änglavakt
och över jorden frid.*

*Giv mig en fest
som gläder mest
den konung
jag har bett
till gäst.*

*Giv mig ej glans,
ej guld,
ej prakt,
giv mig
en änglavakt.*

ZACHARIAS TOPELIUS

Innehåll

3	Orter i julevangeliet, Roger Pettersson	22	Den Enföddes härlighet, Martin Luther
4–7	Förspillda tillfällen, Ingemar Andersson	23–25	Paul Gerhardt – den store tröstaren, Gunnar Edwardsson
7	Gudsfruktans hemlighet, F G Hedberg	26–27	Ingen frukt, Ola Österbacka
8–9	Jesusbarnet och du, Lars Borgström	28–29	Jesus – världens ljus, Alf Lönquist
10–13	Guds svar på människors frågor
(ur en gammal bok)	29	Böcker: Seth Erlandsson: Vem är han? Ola Österbacka
14–18	Smärtesonen och Salighetshövdingen, Lars Borgström	30	Kristi kärlek, C O Rosenius
18–20	Kärleken – Gud har älskat oss, Boris Sandberg	30	Styrelsen informerar. Redaktionsruta.
20–21	Han har sänt sitt folk förlossning, Gunner Jensen	31	Böcker
21	Julpsalm: Jag står intill din krubba här, Paul Gerhardt		Pärmens baksida: Nyarrangemang och nyöversättning av Gerhardtpsalm: När Herren Gud är för mig, Juhani Martikainen

En Välsignad Julhelg och ett Gott Nytt År i Jesu namn!

Orter i julevangeliets

Av Roger Pettersson

Julevangeliets innehåller många detaljer som man kanske läser utan att desto mera reflektera över dem. Speciellt i början av texten nämns olika namn, länder och städer. Vi skall kort stanna inför dessa.

Syrien

Kvirinius var kejsarens representant i östra delen av romarriket, han var t.ex. högre än Herodes. Det är intressant att se med vilken omsorg Lukas skriver sitt evangelium. Han placerar in den stora händelsen helt konkret i vår värld. Det är inga sagor eller fantasier han skriver om, det är fakta. Gud blev människa när Augustus var kejsare och Kvirinius landshövding och Herodes kung över Judeen.

Syrien

Hela världen

Världens kejsare Augustus nämns vid namn i julevangeliets. "Hela världen" står för det romerska riket som var mycket mäktigt. Hans namn nämns liksom i kontrast till världens Frälsare, den himmelske konungen Jesus. Medan kejsaren var mäktig och krävde in skatt av hela världen, så kom Jesus till världen i fattigdom och i enkelhet. Redan julevangeliets visar att Jesu rike inte är av den här världen.

Medelhavet

Nasaret

Betlehem

Nasaret i Galileen

Att Josef och Maria kom från den föraktade staden Nasaret visar med all tydlighet att Jesu liv inte skulle vara ett liv i rikedom och överflöd. Han kom i ringa gestalt, inte från Jerusalem eller kungens hus utan från den enkla staden Nasaret. Som hans blivande lärjunge Natanael sa: "Kan något gott komma från Nasaret?"

Betlehem i Judeen

Det hebreiska namnet för staden betyder "brödhus". I denna stad föddes han som är Livets bröd. Vi får i ödmjukhet stanna inför det underbara evangeliets att Gud blev människa. Idag vill han liksom på julnatten förmedla evangelium till oss. Herdarna tog konsekvenserna av ängelns budskap: "Låt oss nu gå till Betlehem."

Så får också vi bege oss till stallet och se Jesusbarnet som ligger i krubban. Detta barn som är hela världens Frälsare. Vi får likt herdarna prisa och lova Gud för allt vad vi får höra och se.

Förspillda tillfällena

Om ni inte tror att Jag Är, skall ni dö i era synder.

Allvarsord i adventstid från en predikan över Joh. 8:21–30, tionde söndagen efter trefaldighet av Ingemar Andersson

Än en gång sade Jesus till dem: "Jag går bort, och ni kommer att söka efter mig, men ni kommer att dö i er synd. Dit jag går kan ni inte komma." Då sade judarna: "Tänker han ta sitt liv, eftersom han säger: Dit jag går kan ni inte komma?" Han sade till dem: "Ni är nerifrån, jag är ovanifrån. Ni är av den här världen, jag är inte av den här världen. Därför sade jag till er att ni kommer att dö i era synder. Ty om ni inte tror att Jag Är, skall ni dö i era synder." De frågade: "Vem är du då?" Jesus svarade: "Begynnelsen, något som jag också har sagt er. Mycket har jag att säga om er och döma er för. Han som har sänt mig är trovärdig, och det jag har hört av honom förkunnar jag för världen." De förstod inte att han talade till dem om Fadern. Då sade Jesus till dem: "När ni har upphöjt Människosonen, skall ni förstå att Jag Är och att jag inte gör något av mig själv utan talar vad Fadern har lärt mig. Och han som har sänt mig är med mig. Han har inte lämnat mig ensam, eftersom jag alltid gör det som behagar honom." När han sade detta, kom många till tro på honom.

FÖRSPILLDA TILLFÄLLEN – det är ämnet för den här söndagen. Det är allvar och tragik bakom de orden.

Den 10 augusti är minnesdagen för Jerusalems förstörelse år 70 e.Kr. Det var den dagen Jesus såg framför sig när han sista gången såg ner över Jerusalem och grät över den, grät över dem som förspillde nåden och drog domen över sig.

Den tid kom då staden inneslöt av fiendehärarna. Från påsken fram till hösten varade belägringen. Nöden i staden var obeskrivlig. En historieskrivare skriver att himmelen var som av koppar, det var stängt, det var obönhörligen för sent, domen hade fallit.

Det är inför detta som Jesus gråtande säger:

Tänk, om du idag hade förstått, också du, vad som ger dig verklig frid. Men nu är det dolt för dina ögon.

Så talar han om hur fienderna ska kasta upp belägringsvall runt staden och slå ner allt som finns däri så att det inte ska lämnas kvar sten på sten. Och så anger han orsaken till detta:

Därför att du inte förstod den tid då Herren besökte dig.

Eller som det står i gamla översättningen: "Därför att du inte kände den tid då du var sökt. O, att också du, och det i denna din dag, hade förstått vad som tillhör din frid." Och så gråter Frälsaren.

Har Herren handlat så mot den härliga staden Jerusalem, mot det folk som han själv har utvalt och upphöjt och så särskilt låtit sig vårda om, det folk, som genom årtusenden har burit löftena om Messias, Frälsaren, Hjälparen – har han handlat så mot den heliga staden, att han har lagt den i grus och aska så att man efteråt inte kunde finna platsen

efter ett enda hus, har han låtit det heliga templet, som han själv utnämnt till sin boning, jämnas med marken, "därför att du inte kände den tid då Herren besökte dig" – vad har det att säga oss? Vad har det att säga om slutet för dem som handlar i nådeförakt och otro?

FÖRSPILLDA TILLFÄLLEN – det handlar om människor som har förkastat evangelium och gått evigt förlorade. Det handlar om människor som har nåtts av evangeliets nådeskallelser och budskap, som av Herren kallats från död till liv, som fått höra det ord som ensamt kan föda en människa på nytt. Det handlar om människor som har fått många nådedagar, nådestunder och nådetider att vända om till Herren, men som har avvisat dem alla, förhärdat sina hjärtan och slutat i förtappelsen och den eviga pinan.

*För sent skall syndarn vakna,
där ingen morgon är;
där han skall evigt sakna
den nåd han spilde här,
där inga böner höras,
där ingen bättring sker,
ty kan väl bättring göras,
då ingen tid är mer?*

Vad kan vara avsikten med ett sådant ämne som dagens: Förspillda tillfällen?

Man kan tycka att det vi nu har påmint om inte är ämnat att bygga upp. Det gör en ju inte frimodig och oförfärad, utan man blir istället bekymrad för sin egen andliga situation. Man mister både trygghet och frimodighet. Ska det vara så när man

samlas kring Guds ord för att höra evangelium och bli uppbyggd?

Ja, Gud har en avsikt med allt han har talat. Herren har inte talat en stavelse i vädret, utan det han har talat, det han har sänt till oss, det har han en mening med.

Så är det också med de texter vi har läst och det ämne han har lagt fram för oss. Han har en avsikt med det, en avsikt för alla förtappade, fördömelsevärda syndare, för alla förhårdade nådeföraktare, för oss allesammans, som så länge vi har levat har trampat Herrens heliga bud och hans vilja under våra fötter.

Herren har ett alldeles särskilt ärende till oss då han talar om förspilda tillfällen, om sådana som har namnet om sig att de lever men är döda, om sådana som är på väg att dö ifråga om det andliga livet.

Och han talar till dem som har Herren Jesus framför sig och hans ord ringande i sina öron och som skämtar bort alltsammans. Till sådana, till oss, har Herren ett alldeles särskilt ärende. När han talar om Jerusalems förstöring, när han talar om nådeförakt och förhårdelse – vad kan vara hans avsikt?

Han vill leda oss till livets viktigaste frågor: Vad ska jag göra för att bli frälst och salig? Han vill leda oss till självprövning inför Herrens ansikte.

Det är en oändlig kärlek och omsorg bakom sådana allvarsord ifrån Herren. Han vill ju inte någon syndares död, utan att var och en ska vända om från sin onda väg och få leva.

Han vill inte att någon ska gå förlorad. Han vill inte att någon ska gå och bedra sig med ett falskt hopp. Andra kan kanske uttala sig positivt om en och säga: "Det där är en kristen", men människors omdömen är en sak. Verkligheten kan vara en annan.

Herren vill inte att någon skulle sluta i den eviga förtäpelsen för att man har blivit bedragen av själa fienden. Så är det ju med alla dem som vandrar på den breda vägen. De är bedragna, lurade. De tror inte att de är på en olycksväg. Då skulle de ju omedelbart söka räddning och frälsning. Ordspråksboken säger:

De ogudaktigas väg är såsom tjocka mörkret: de märker inte det som skall välla deras fall.

Därför ropar den nådefulle Fadern från himmelen. Därför kallar Frälsaren, Herren Jesus Kristus på dig. Därför överbevisar den helige Ande om synd, om rättfärdighet och om dom – allt för att inte någon av oss en gång ska vakna då det är för sent och upptäcka att han har bedragit sig med ett falskt hopp.

Man kan förspilla Guds nåd. Man kan förhärda sitt hjärta mot Guds ord så att man går förlorad. Har man hört mycket Guds ord och varit föremål för mycken nåd så är ansvaret desto större. Gud give att livsfrågan måtte hållas levande i våra hjärtan!

"Hur ska jag då veta att jag inte förspillt nådestillfällena och förhärdat mitt hjärta? Kan det vara för sent för mig?" frågar du kanske.

Herren svarar i sitt ord:

I dag, om du hör Herrens röst, så förhärda inte ditt hjärta.

Han säger vidare:

Se nu är den välbehagliga tiden, nu är den rätta tiden, nu är frälsningens dag.

När Guds ord ljuder, då är det nådatid. Då vill Herren föra syndare från mörker till ljus, från satans makt till Gud. Och det är ett sådant nådestillfälle han har gett oss idag.

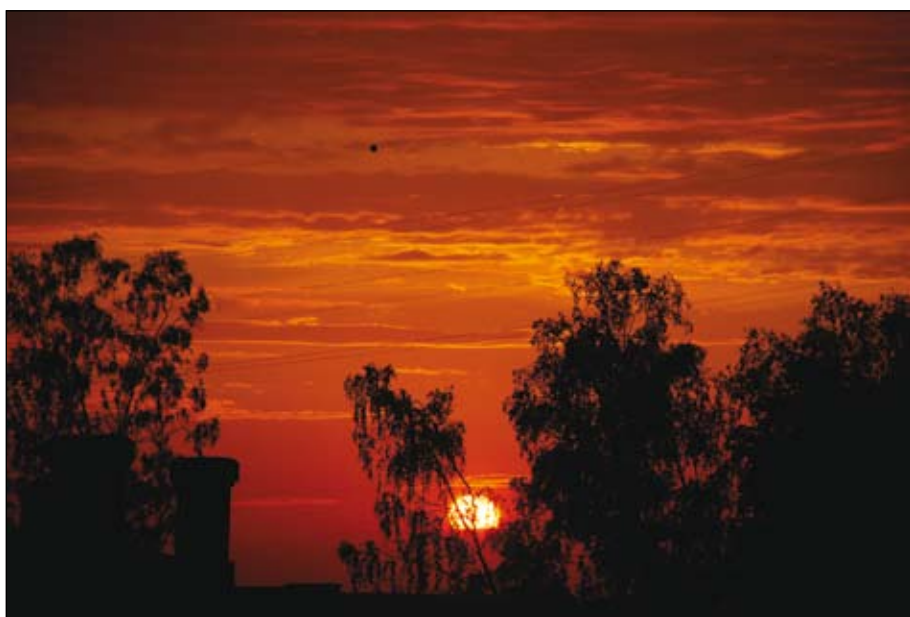
Skulle det vara så att det andliga livet som du en gång föddes till i dopet har förtvinat och dött, trots att du är med bland dem som går till Guds hus, du stämmer in i lovsånger och trosbekännelser, böner och allt sådant, men det andliga livet är dött och borta, så är det idag ett nådestillfälle när Herren bjuder dig frälsning, evigt liv och salighet, fritt och för intet för Jesu skull. Det är alltså inte för sent.

Nu är den rätta tiden, skriver aposteln till korintierna, och fortfarande heter det **nu**, för än har inte budet från livets furste kommit att ingen tid är mer. Så vill Herren ge dig förlåtelse, tro och förtröstan, att hans fruktans ande måtte bo i ditt hjärta så att du inte viker av från honom.

FÖRSPILLDA TILLFÄLLEN. Händelserna i dagens predikotext utspelar sig i Jerusalem vid tiden för lövhyddohögtiden. Jesu bröder hade i Galiléen uppmanat honom att gå till Jerusalem (Joh. 7:3).

Men Jesus svarar att hans tid ännu inte har kommit. Han stannar kvar i Galiléen, men när halva högtiden har gått går han upp till Jerusalem.

I staden är han det allmänna samtalsämnet. Folk frågar: "Var är han? Ska han inte komma?" Men de törs inte tala öppet om det av rädsla för de andliga ledarna som är ute efter att döda honom.

Men när halva högtiden är förbi står Jesus på tempelplatsen och undervisar. Det är ett stycke av den undervisningen som utgör vår predikotext.

Han talar om sig själv som livets bröd, och världens ljus.

Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.

Människor lyssnar, förundras, tror på honom. Men andra förkastar hans ord, vänder honom ryggen, men ingen grep honom, för hans stund hade ännu inte kommit.

Så börjar vår text:

Ån en gång sade Jesus till dem: Jag går bort, och ni kommer att söka efter mig, men ni kommer att dö i er synd. Dit jag går kan ni inte komma.

Allvarligt, varnande, manande talar Jesus om faran att gå förlorad, att dö i sina synder. Åhörarna förstår inte vad han talar om. De försöker skämta bort allvaret och frågar om han tänker begå självmord eftersom han säger: "Dit jag går kan ni inte komma."

Men Jesus fortsätter och säger:

Ni är av den här världen, jag är inte av den här världen.

Hans lärjungar är i det avseendet som Jesus. De är inte heller av den här världen. I sin översteprästerliga förbön säger Jesus om dem:

Jag har gett dem ditt ord, och världen har hatat dem, eftersom de inte är av världen liksom jag inte heller är av världen.

Det är således skillnad mellan världen och dem som hör Jesus till. Jesu lärjungar har ett annat perspektiv än världen. De lever annorlunda än världen, för deras livsmål ligger bortom tid och rum. De söker "det som är där ovan, där Kristus sitter på Guds högra sida" (Kol. 3).

I 1 Korintierbrevet skriver aposteln Paulus: "En oandlig människa tar inte emot det som tillhör Guds Ande. Det är dårskap för henne, och hon kan inte förstå det, eftersom det måste bedömas på ett andligt sätt."

Därför förstår åhörarna honom inte, de förstår inte vem han är, och att de inte förstår och tror på honom beror på just detta att de är av världen med sitt förvända tänkande, sitt jordiska sinnelag.

Själv säger han:

Om ni inte tror att Jag Är ...

I Folkbibelns översättning är *Jag Är* markerat med stora bokstäver, och det är för att framhäva vad Jesus egentligen säger. Han hänvisar till det Gudsnamn som Mose själv fick vid den brinnande busken. När Mose frågade vem han skulle säga hade sänt honom, skulle han svara: *Jag Är* är den som har sänt dig.

Det outtalbara namnet, det namn som var för heligt för att nämnas, det namnet bär Jesus, och han säger att "om ni inte tror att *Jag Är*, skall ni dö i era synder".

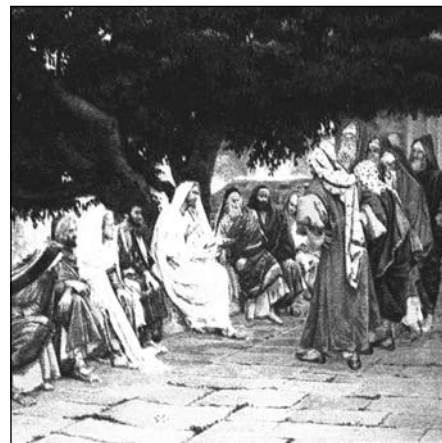
Han är själv Gud, av Fadern sänd i världen med uppdraget att frälsa det i synd fallna människosläktet. Han är *Jag Är*. Han bär det heliga Gudsnamnet. Han är begynnelsen, säger han i dagens text, han är av evighet, den osynlige Gudens avbild, förstfödd före allt skapat (Kol. 1).

Den som tror på Honom går inte förlorad utan vinner det eviga livet, frälsning och salighet. Men den som förkastar honom, som inte tror på honom, som inte tror att han är den han är, kommer att dö i sina synder.

Jesus säger att en gång skall judarna förstå:

När ni har upphöjt Människosonen skall ni förstå att Jag Är, och att jag inte gör något av mig själv utan talar vad Fadern har lärt mig.

De skall upphöja honom på korset, för att allt skall fullbordas som är skrivet om honom. Sedan skall Fadern upphöja honom, och han skall sitta på Majestätets högra sida i höjden, och därifrån skall han i stor makt och härlighet en gång komma tillbaka på himmelens skyar när ingen tid är mer – till dom för dem som förkastat hans erbjudanden om nåd

Jesus samtalar med fariséerna.

och till frälsning för dem som här tog sin tillflykt till honom, den ende hos vilken frälsning finns.

När han sade detta kom många till tro på honom.

Så avslutas vår text. Men till många av åhörarna säger Jesus:

Varför förstår ni inte vad jag säger? Därför att ni inte kan lyssna till mitt ord, för att ni har djävulen till er fader. Jag går bort, och ni kommer att söka efter mig, men ni kommer att dö i er synd.

– Förspillda tillfällen ...

Så gäller det oss och dagens ämne i belysning av Bibelns berättelser om nådeföraktet. Vi har fri tillgång till Guds ord. Vi har frihet att samlas till gudstjänst. Vi har fått en församling där vi i tro och enhet vill hålla fast vid allt Guds ord, där Herren själv har gett oss nåden att få behålla andens enhet genom fridens band mitt i all mänsklig skröplighet. Vi får lyssna till evangelium och Guds nådeerbjudanden gång efter annan. Han föder oss med Ordet och sakramenten, föder våra själar med de oförgängliga skatterna.

Nog borde all denna nåd bära frukt i ett helgat liv i Jesu efterföljd.

Här finns anledning till självprövning! När Jona kom till staden Nineve och förkunnade Herrens ord utlyste man en fasta och klädde sig i säck och aska för att inför Herren visa att man hade förstått allvaret i Herrens budskap.

Jag tror att vi skulle ha god användning för åtskilligt av säck och aska om Herren fick oss att i samma mån ta hans ord på allvar.

Nog har vi anledning att vända oss till honom i syndabekännelse och bön om nåd och förlåtelse så att vi inte hamnar i den skaran av nådeföraktare som en gång går evigt förlorade, så som hans nåd har överflödat mot oss allesammans.

Daniel ber:

Ack Herre, du store och fruktansvärde Gud, du som håller förbund och bevarar nåd mot dem som älskar dig och håller dina bud, vi har syndat och gjort illa och varit ogudaktiga och avfälliga. Vi har vikit av från dina bud och rättor. Du Herre är rättfärdig och vi måste blygas för vi har syndat emot dig.

Låt oss göra den bönen och bekännelsen till vår! Det är ännu nådatid.

Daniel fortsätter: "Hos Herren vår Gud är barmhärtighet och förlåtelse." Ja, "Herrens nåd är det att det inte är ute med oss. Ty det är inte slut med hans barmhärtighet, den är var morgon ny", säger profeten Jeremia i Klagovisorna.

Och så är det också för oss idag. Herrens mildhet, hans tålmodss rikedom, som Paulus kallar det i Rom. 2, vill föra oss till omvändelse.

Han vill rädda oss undan den farligaste av alla synder, den synd som ställer oss utanför nåden, utanför förlåtelsen, utanför himmel och salighet – otrossynden, som gör att människan inte tror Guds ord varken i lag eller evangelium, som gör att människan inte vill omvända sig, inte vill erkänna sig vara en fördömelsevärd syndare, inte vill bedja Frälsaren om nåd och förlåtelse, men som gör henne till en nådeföraktare och leder henne in på förhärdelsens väg. Sådan är otrossynden. Gud bevare oss för den!

Herren Jesus vill frälsa och rädda oss till sitt eviga rike. Han vill att vi ska vända oss till honom. Det är inte farligt. Han kastar inte ut syndare utan tar emot dem och sluter dem i sin famn. Kom

till mig, säger han, ni alla som arbetar och bär på tunga bördor, ni som trälär under lagens ok, skuldtvingda under synden, kom till mig så skall ni finna ro för era själar.

Du som vacklar fram och tillbaka, som inte fått någon ordning på ditt kristenliv, kom till mig säger Jesus, jag förlåter synder och helar brister, jag läker förkrossade hjärtan och ger ny kraft och glädje. Sådan är vår Herre.

*Vi har en Gud som sig förbarmar,
Och skänker nåd åt vem han vill.
Han frågar ej den väg som larmar,
Om jag får honom höra till.
Han är min herde, jag hans får,
Som funnit vila i hans sår.*

*Så kort och dyr är nådatiden,
Då vägen hem dig öppen står.
Snart är din bättringsdag förliden,
Och snart din sista timme slår.
Så hör idag Guds hulda råd,
Tro som du är hans fria nåd.*

Amen.

Gudsfruktans hemlighet

Och erkänt stor är gudsfruktans hemlighet: Han som blev uppenbarad i köttet.
(1 Tim. 3:16)

Visst är det så att vi bara till en del förstår denna stora gudsfruktans hemlighet, för vår tro är så ringa och vi har endast svaga barnsliga tankar därom. Ty vi ser nu såsom genom en spegel, en gåtfull spegelbild (1 Kor. 13). Ändå är det likväl ganska nyttigt för oss och något som vi bör vara vår käre himmelske Fader tack samma för, så att vi gärna och ofta tänker, talar, sjunger därom, tröstar oss därmed och fröjdar oss däröver så gott vi kan.

Därför vill vi också nu orda något om detta, den gudomliga nådens och kärlekens under, fastän vårt tal därom visserligen är ganska svagt och ringa. Men gudsfruktans hemlighet är och förblir ändå utan tvivel stor och beundransvärd i evighet och lyder så: Gud har blivit uppenbarad i köttet.

Vad är detta annat än att Gud själv har kommit till oss i sin ende Son, har blivit såsom en av oss, har (såsom aposteln betygar) förnedrat sig själv, tagit på sig en tjänares skepnad och blivit liksom en annan människa! (Fil. 2:7) Ty "eftersom nu barnen hade fått del av kött och blod, fick han på liknande sätt del av kött och blod", för att han i allt skulle bli lik bröderna (Hebr. 2:14, 17).

Därför är också vi, såsom aposteln Paulus i Ef. 5:30 säger, "lemmar i hans kropp", av hans kött och av hans ben. Detta under är stort, denna hemlighet är stor! Vem skulle väl någonsin vågat ens tänka, mycket mindre tro

och förse sig med sådant, om inte Gud i sitt eget ord hade uppenbarat det för oss och försäkrat oss därom?

Sådan ära, sådan nåd är ju omåttligt stor, har inte vederfarits ens de heliga änglarna i himmelen! Såsom det står skrivet i Hebr. 2:16: "Det är ju inte änglar utan Abrahams barn han tar sig an." Ja, Gud har blivit uppenbarad i köttet!

Därför, om än vår förnedring och vårt fall, som skedde i Adam, är stort och beklagansvärt genom att vi förlorat den medskapade gudsavbilden och hemfallit åt synden, döden och fördömsen, så är nu visst vår upprättelse ur detta djupa fall ännu större och vida mäktigare genom Jesus Kristus, vår Herre.

"Ty om en endas fall gjorde att döden fick herravälde genom denne ende, hur mycket mer skall då inte de som motar den överflödande nåden och rättfärdighetens gåva regera i liv genom denne ende, Jesus Kristus." (Rom. 5:17)

Härav följer tydligen att den nåd, den rättfärdighet och det liv som Gud skänkte oss i Kristus är vida större och mäktigare än all den synd, död och fördömelse som genom Adams fall har kommit över oss.

*Natten är försvunnen,
Livets sol upprunnen,
Gud sin Son oss givit,
Han vår broder blivit!*

Ur F. G. Hedberg: Livsord, tredje upplagan, Helsingfors 1926, andakt för den 21 december. Språklig bearbetning av Ralf Sandberg. Bibelcitaten är hämtade ur Svenska Folkbibeln 98.

Jesusbarnet och du

Julbetraktelse för barn av Lars Borgström

Kung Herodes

För lite mer än 2000 år sedan föddes Jesus till vår jord. Vid denna tid regerade kejsar Augustus i Rom. Han var den mäktigaste mannen i världen. Han kunde med ett enda ord sätta alla sina härskaror av soldater i rörelse. En vink av hans hand kunde avgöra liv eller död för ett nästan oräkneligt antal människor.

Nu hade han bestämt sig för att noggrant räkna samman alla människor i sitt väldiga världsrike. På det sättet skulle ingen kunna slippa undan att betala skatt till honom. Ett påbud utgick från honom om att hela världen skulle skattskrivas.

Alla människor var tvungna att hörsamma denna befallning. Över hela Romarriket, i stort sett hela den då kända världen, begav sig alla hem till den stad som de kom ifrån eller hade sitt ursprung i.

Josef och Maria

I Galileen bodde vid denna tid ett par som hette Josef och Maria. De var av den gamle kung Davids släkt, han som hade regerat i Israel tusen år tidigare, och därför var de tvungna att bege sig till Betlehem, som var Davids stad. Detta hade väl normalt inte varit några problem för dem, men nu var det så att Maria när som helst skulle föda sitt första barn.

När de kom fram fanns det ingen plats för dem på något värdshus, så de fick hålla till i ett stall där djuren bodde. Där var det som Maria födde sin son. Det fanns ingen säng där i stallet, så hon fick lägga honom i en krubba, en stor matskål för djur.

Tidigare hade en ängel sagt till henne och Josef att de skulle ge honom namnet Jesus, och det gjorde de. Så gick det alltså till när Jesus, vars namn betyder "Herren frälser", föddes.

Jesus

Jesus är Guds Son och Han kom hit till jorden för att frälsa oss människor,

ge oss förlåtelse för alla våra synder. Det kunde Han göra bara genom att bli människa och sedan straffas för våra synder på korset.

Av kärlek och längtan efter att ha oss hos sig i himlen valde Han att lämna den himmelska härligheten för att födas till vår jord.

I en sång sjunger vi:

*Han kommer från eviga fröjder,
Han lämnar sin tron av kristall,
Sin ära i ljusets palatser
Och lägges på strå i ett stall.
Var glad, var glad,
Ja, gläd dig i Herren, din Gud!
Var glad, var glad
Och hylla din Konung och Gud!*

*Han kommer till jorden att bringa
Ett offer på korsträdets stam,
Att dö för vårt syndiga släkte
Och föra rättfärdighet fram.
För dig, för mig
Han trampade smärtornas stig.
För dig, för mig
På korset Han offrade sig.
(Lova Herren 91:2–3)*

Kanske du inte riktigt förstod alla orden i denna sång, i så fall får du fråga mamma eller pappa.

Människorna

Tänk att Jesus inte togs emot som en kung när Han kom, utan blev hänvisad till ett stall, en djurens boning! Människorna hade inte plats för honom i sina hem.

Så otacksamma är vi, men Jesus slutar ändå inte att älska oss utan längtar efter varje människa. Han önskar så att vi alla skulle komma till honom, älska honom tillbaka, lita på honom och önska allt gott av honom, både för detta liv och för evigheten.

Han är Guds julklapp, Guds stora

gåva, till hela världen. Det gör Jesus så ont att de flesta inte vill ta emot Honom, trots att det inte kostar något.

En julkapp är ju, precis som alla andra gåvor, gratis. Men Han slutar inte att hoppas. Han tänker att den som ännu inte velat ha med Honom att göra kanske vill det denna jul.

Kanske får denna lilla betraktelse, som Jesus velat att jag skulle skriva, tända längtan till och tron på Honom hos dig, om du inte sedan tidigare tillhört Honom. Då kan det, kanske för första gången i ditt liv, bli ett verkligt julfirande! Tänk vilken skillnad att fira jul med Jesus istället för utan Jesus!

Änglarna

Vi har hört om hur det från kejsar Augustus i Rom utgick ett påbud om att hela världen skulle skattskrivas. Men vi läser också i vår Bibel att det genom änglar från Himmelen samtidigt utgick ett glädjebud, att en Frälsare hade fötts åt hela världen.

Herodes hade härskaror av soldater, men Gud har ännu mycket mäktigare härskaror, nämligen änglar. Dessa sjöng:

*Ära vare Gud i höjden
och frid på jorden,
till människorna Hans välbehag.*

Bland människorna var det inte många som ens lade märke till att Guds Son hade fötts till jorden. Men bland Himmels änglar var detta en så stor glädje att de alla sjöng och prisade Gud för Hans godhet och stora kärlek till oss människor.

Ute på marken utanför Betlehem var några herdar som vaktade sina djur om natten. De hörde änglarnas sång och blev tillsagda att bege sig till stallet för att där finna Frälsarbarnet ligande inlindat i en krubba.

Budet från Rom hördes den gången av hela världen. Budet från Himmelen hördes bara av några herdar. Men hur är det idag?

Nu frågar ingen människa längre efter kejsar Augustus befallningar. Men miljoner människor över hela världen samlas för att lyssna till glädjebudet från Himmelen. Budskapet från denna världs herrar har kort livstid. Budet från Himmels Herre och Hans änglar förblir intill tidens slut, då Jesus kommer hit till jorden en andra gång – nu för att hämta hem alla dem som

velat ha Honom som Frälsare. Du är väl en av dem?

Herdarna

En Frälsare har fötts. Det var, är och förblir det himmelska budskapet. Bland de första som trodde detta underbara var herdarna som vi hörde om. När de hörde änglarna sjunga att Guds välbehag, Hans kärlek, nu vilade över människorna, gladde de sig.

Guds välbehag omfattar alla människor, inte bara de lyckade, framgångsrika, rättfärdiga och goda. Också du är älskad och förlåten, vem du än är. Jesus kom inte för att kalla rättfärdiga utan syndare. Och syndare är du precis som jag och alla andra människor.

Frågan är bara om du inser det och ditt stora behov av Frälsaren. Till de självbelåtna människorna har Jesus inget att ge. Det var just till de fallna, utstötta och misslyckade Han kom.

Det var ingen tillfällighet att herdarna blev de första att höra julbudskapet. De tillhörde de fattigaste i samhället. De fick ta det arbete som ingen annan ville ha. Det var därför de höll vakt om natten medan de rika i Betlehem sov sin goda sömn.

Så är det också på det andliga området. De egenrättfärdiga, de som tror att de är så goda och präktiga att de ingen förlåtelse behöver, sover självbelåtenhetens djupa sömn. De andligt väckta (de som tror) däremot ser sin egen synd, sin andliga fattigdom och sitt hjärtas mörker. De ser också att ingenstans i hela världen finns något ljus eller någon räddning. Därför söker de sig såsom herdarna till det himmelska ljus som i helig julnatt lyser över krubban.

Du själv

När också du genom Bibelns berättelse kommer till denna krubba som utstrålar frid, kärlek och lycka, böj dig då mjukt och lätt ned som herdarna gjorde och ge barnet din hyllning och tillbedjan.

Tvivla inte utan tro att det är sant, att Han som ligger på krubbans strå, är din och hela världens Frälsare! Han är full av nåd och sanning. Han har frälst hela mänskligheten. Så säkert som du hör dit, lika säkert är det att Jesus är född till att vara din Frälsare och att Han ensam är den som kan ta hand

om dig, först i detta liv och sedan föra dig till Himmelen.

Han som kommit för att gå lidandets och korsets smala väg, den enda möjliga för att ge dig frälsning och evigt liv, Han har makten att befria dig från allt ont och leda dig in i sitt rike, för att du skall vara Hans och leva med Honom för evigt tillsammans med alla änglar.

Ja, inte bara med änglarna, utan också med alla människor som här i tiden, medan frälsningens möjlighet och Himmels kallelse ännu stod öppen, ville vara Hans. Tillsammans skall ni då för all evighet få tacka och lov-sjunga Jesus, Guds Son och världens Frälsare. Amen.

Författaren till den här artikeln och den som finns på s. 14–18, Lars Borgström från Uppsala, besökte Föreningen Logos veckoslutet 17–18 november 2007. Han undervisade om "Förödelsens styggelse" och predikade i söndagsgudstjänsten. I LogosDirekts arkiv finns inspelningar, både video och mp3.

Lars Borgström har varit präst i Upplands Väsby men blev utköpt i april i år på grund av sin frimodiga förkunnelse av synd och nåd och sitt fasthållande vid allt Guds ord.

Guds svar på människors frågor

Biblisk katekes med ett bihang av frågor och svar rörande den kristna kyrkans största helger

Översatt från tyska av P. Fjellstedt

I. Om vår käre Herres och Frälsares, Jesu Kristi, nåderika födelse

Vad handlar det om vid denna helg i den kristna kyrkan?

Om vår Herres och Frälsares nåderika födelse.

Till vilken av våra kristna trosartiklar hör den?

Till den andra trosartikeln om återlösningen, nämligen i orden: "Jag tror på Jesus Kristus, Guds enfödde Son, vår Herre, vilken är avlad av den helige Ande och född av jungfru Maria."

Vem är Kristus?

Han är sann Gud, född av Fadern i evighet, och tillika sann människa, född av jungfru Maria – i en oskiljbar person sann Gud och sann människa.

När föddes han som människa?

Vid slutet av det judiska regementet för ungefär 2010 år sedan, då tiden var fullkomnad.

Var föddes Jesusbarnet?

I Betlehem i Judeen, såsom profeten Mika hade förutsagt.

Under vilka omständigheter föddes Jesus?

I stort elände och armod i ett stall (i vinterkyla), lindades och lades ned i en krubba.

Varför har Guds Son då blivit människa och fötts till världen?

Ty – såsom vi sjunger i julpsalmen – "vore ej det barnet fött, förtappat bleve då allt kött; nu frälsning bjuds åt alla."

Varför föddes han i sådant armod och elände?

Han kom hit ned i fattigdom att skänka oss stor rikedom, att göra jorden glädjerik och mänskan himlens änglar lik. Åra vare Gud!

Vad var det då som fick Guds Son att bli människa?

Det var hans förbarmande kärlek till oss fattiga människor, som var utestängda från himlen och tillhörde djävulen. Därför kom

han, för att han skulle återlösa och hjälpa oss, såsom vi också sjunger:

Att föra oss från jämmerns dal till evig fröjd i himlens sal. Åra vare Gud!

Vem har nytta av Kristi födelse?

Alla fattiga syndare, som erkänner och tar emot honom som sin Frälsare, såsom ängeln säger: "Se, jag bär bud till er om en stor glädje för hela folket."

Hur blir vi då delaktiga av Jesu Kristi fullkomliga återlösning?

Genom en fast tro, i vilken vi orubbligt förlitar oss på denne Frälsare, som har kommit för att friköpa oss, och som visserligen både kan och vill hjälpa och göra oss saliga, såsom ängeln säger: "En Frälsare har blivit född åt er." Och Jesaja säger (9:6): "Ett barn blir oss fött, en son blir oss given."

Vad skall vi emellertid göra tills han friköper oss ur denna jämmerdal?

Vi skall trösta oss av och fröjda oss över hans nåd, tacka, lova och tjäna honom och vara honom lydiga, ständigt anropa och åkalla honom, att han ändå ger oss gott mod och behåller oss i sitt rike.

Var står det skrivet?

Aposteln Paulus skriver till Titus i det andra kapitlet: "Guds nåd har uppenbarats till frälsning för alla människor. Den fostrar oss att säga nej till ogudaktighet och världsliga begär och att leva anständigt, rättfärdigt och gudfruktigt i den tid som nu är, medan vi väntar på det saliga hoppet, att vår store Gud och Frälsare Jesus Kristus skall träda

fram i härlighet. Han har offrat sig själv för oss för att friköpa oss från all laglöshet och rena åt sig ett egendomsfolk, som är uppfyllt av iver att göra goda gärningar."

II. Om vår käre Herres och Frälsares omskäreelse

Vad skedde först med Jesusbarnet efter hans födelse?

Att han på åttonde dagen i enlighet med lagen blev omskuren, och att hans namn blev Jesus, såsom ängeln hade sagt.

Varför blev han omskuren?

Han underkastade sig därmed lagen, för att han skulle friköpa dem som står under lagen (Gal. 4).

Hur har Kristus friköpt oss från lagen?

Inte så att vi i olydnad skall leva fria och ostraffade, utan så att lagen inte mera kan fördöma oss för synder som vi begått, om vi tror på Jesus Kristus (Rom. 5).

Varför kallades han Jesus?

För att han skulle frälsa sitt folk från deras synder, ty Jesus betyder frälsare och saliggörare.

Hur har Kristus friköpt oss från våra synder?

Inte så att vi kan leva utan synd, eller att vi inte mera skulle känna synden, utan så att synden inte mera tillräknas oss, då vi i tron, för Jesu Kristi förtjänsts skull, får förlåtelse för synden och inte mera tjänar synden.

Var står det skrivet?

Aposteln Johannes säger i sitt första brev andra kapitel: "Mina barn, detta skriver jag till er för att ni inte skall synda. Men om någon syndar, har vi en som för vår talan inför Fadern – Jesus Kristus som är rättfärdig. Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens."

III. Epifaniahelgen eller vår käre Herres, Jesu Kristi, uppenbarelsesfest

(Denna helg kallas även de heliga tre konungars dag och trettondagen.)

Vad handlar det om vid denna helg i den kristna kyrkan?

Om vår käre Herres och Frälsares, Jesu Kristi, uppenbarelse, hur han lät sig finnas även av hedningar eller de visa männen från Östern.

Till vilken av de kristna trosartiklarna hör den?

Till den andra och tredje artikeln. Ty där lär vi hur både judar och hedningar genom kunskapen om Jesus Kristus blir samlade till den kristna kyrkan.

När blev Jesusbarnet uppenbarat för hedningarna?

Många menar att det skedde just på den trettonde dagen efter hans födelse. Andra säger annorlunda. Men det beror inte så mycket på tiden.

Hur kom de visa männen till Jesus?

De visa männen såg en underbar stjärna i Östern. Detta ljus följde de och kom så genom denna stjärnas ledning till Judeen.

Var fann de då Jesusbarnet?

Inte i Jerusalem utan i Betlehem i Judeen, där han enligt Skriften skulle födas.

Vad gjorde de visa männen då de såg Jesusbarnet?

De föll på sina knän och tillbad och ärade barnet. De erkände det som judarnas konung och världens Frälsare, och drog sedan åter hem till sitt land igen.

Vad kan vi lära härav?

Av detta kan vi lära, att också vi, som är födda som hedningar, får trösta oss av den uppenbarade Frälsaren, får tro på honom och troget tacka, lova och tjäna honom och vara honom lydiga.

Var står det skrivet?

Aposteln Paulus säger i Efesierbrevets andra kapitel: "Kom därför ihåg hur det var tidigare: ni var hedningar och kallades omskurna av dem som kallar sig omskurna, med den omskärelse som utförs på kroppen med människohand. Ni var på den tiden utan Kristus, utestängda från medborgarskapet i Israel och hade ingen del i förbunden med deras löfte. Ni levde utan hopp och utan Gud i världen. Men nu har ni, som är i Kristus Jesus och som en gång var långt borta, kommit nära genom Kristi blod." Likaså i femte kapitlet: "Ni var en gång mörker, men nu är ni ljus i Herren. Vandra då som ljusets barn."

IV. Om vår käre Herres, Jesu Kristi, offrande eller framträdande i templet

(Denna helg kallas även Marie kyrkogångsdag.)

Vad handlar det om och vad undervisas det om vid denna helg i den kristna kyrkan?

På den här dagen undervisas om det kära barnet Jesus, att då han var sex veckor gammal bar man fram honom i templet för att offra för honom, såsom det var påbjudet i lagen.

Vad var det för en lag?

Det var den lag som Gud hade gett, att alla gossebarn bland judarna skulle vara helgade åt Herren, dvs. under gudstjänsten bäras fram i templet och bli kvar där om de var av Levi stam, men de skulle lösas med det vanliga offret om de var av någon annan stam.

Blev Jesusbarnet kvar i templet?

Nej, för han var inte av Levi prästerliga stam, utan han var född av Juda kungliga stam.

Vilket offer bar modern fram?

Med hänsyn till föräldrarnas fattigdom bar hon fram endast ett par turturduvor, eller

två unga duvor.

Vad ville vår Gud lära oss med det?

För det första ville han lära och påminna sitt folk om den härliga befrielsen och förlösningen ur Egypten, då han dödade allt förstfött, judarna undantagna. För det andra ville han vidmakthålla den levitiska gudstjänsten intill dess bestämda tid, och därigenom avskiljdes Guds folk från hedningarna. För det tredje ville han också låta alla föräldrar förstå att alla barn, trots att de är avlade och födda i synd, ändå är en gåva av honom och därför bör ges tillbaka åt honom och uppfostras för honom.

Vilken var den främsta orsaken till att Jesusbarnet offrades så i enlighet med lagen?

Den främsta orsaken därtill var, att han för Gud och hela världen skulle framställa och visa, att endast den evige, förstfödde av allt skapat, Guds enfödde Son, skulle bli ett offer för människosläktet.

Vem bekräftar detta vid det här tillfället?

Den helige Ande själv, som gjorde att Simeon kom till templet, där han började prisa och tillbe det lilla barnet som Herrens salighet, hedningarnas ljus och Israels härlighet.

Vad gott kan vi då ha av att Messias eller Kristus kom och uppenbarade sig och gav sig under lagen?

Vi har mycket gott av det, ty då han är världens Frälsare och ett ljus för hedningarna, så må vi enkelt i tro ta emot tröst därav till evig salighet, för han är ju då också sänd till oss och kommer till oss.

Var står det skrivet?

Aposteln Paulus säger i Galaterbrevets fjärde kapitel: "Men när tiden var fullbordad sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att han skulle friköpa dem som stod under lagen, så att vi skulle få söners rätt." Likaså i [förklaringen till] den andra artikeln om återlösningen: "Jag tror att Jesus Kristus, sann Gud, [...] regerar i evighet. Det är visst och sant."

V. Om vår käre Herres och Frälsares, Jesu Kristi, allraheligaste avlelse

A. Vad brukar man kalla den här helgen?

Man kallar den vanligen Marie bebådelsedag.

Till vilket stycke i katekesen hör berättelsen om den här helgdagen?

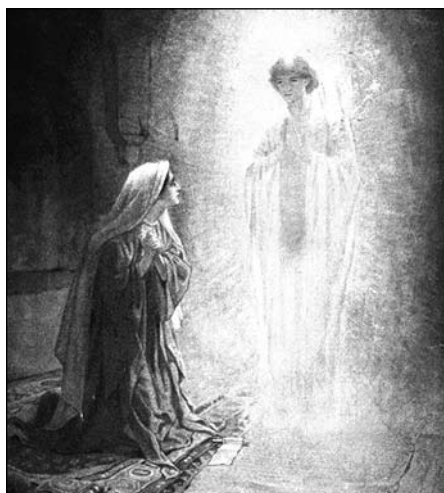
Till den andra artikeln av vår kristna trosbekännelse, där vi säger: "Jag tror på Jesus Kristus, Guds enfödde Son, vår Herre, vilken är avlad av den helige Ande."

Vad säger Skriften om hans avlelse?

Ängeln Gabriel kom på Guds befallning till jungfru Maria och förkunnade för henne det underbara och glada budskapet, att hon framom alla andra kvinnor skulle bli Herrens moder.

Genom vem skulle jungfru Maria bli havande?

Genom den helige Ande, ty, sade ängeln Gabriel, "den helige Ande skall komma över dig, och den Högstes kraft skall vila över dig. Därför skall också barnet kallas heligt och Guds Son."

Varför måste Jesus Kristus bli avlad av den helige Ande?

För att han skulle bli en helig och ren människa, avlad utan synd, och med sitt heliga och dyra blod kunna återlösa och rena oss från alla våra synder.

Var står det skrivet?

I Hebreerbrevets sjunde kapitel läser vi: "En sådan överstepräst var det vi också behövde, en som är helig, oskyldig, obefläckad, skild från syndare och upphöjd över himlarna. Han måste inte som dessa överstepräster bära fram offer, en dag varje år, först för sina egna synder och sedan för folkets. Detta gjorde han en gång för alla, när han offrade sig själv", för att han skulle utplåna synden, övervinna döden och helvetet, frambringa rättfärdighet, oskuld och evigt liv, vilket inte var möjligt för någon ängel eller någon människa.

Var står det skrivet?

I Jesaja 25:8 står det, att döden för alltid skall göras om intet, och Herren, Herren skall torka bort alla tårar från alla ansikten och ta bort sitt folks vanära i alla länder, för det har Herren sagt. Och vidare i Jesaja 43: "Det är jag, jag som för min egen skull stryker ut dina överträdelser, dina synder kommer jag inte mer ihåg."

Varför måste han dessutom vara sann människa?

För att han skulle kunna lida och dö och för sin himmelske Fader sona för våra synder, såsom det står skrivet i 1 Petr. 3: "Han [Kristus] blev dödad till köttet, men levandegjord genom Anden."

Vilken nytta och tröst har vi av att Kristus, Guds Son, har blivit människa?

Vi har sannerligen stor nytta och tröst av det, ty genom sin heliga avlelse och sitt människoblivande har den allra största barmhärtighet kommit oss arma människor till del. För nu har Gud antagit vårt kött och blod, men utan synd, och han gör oss delaktiga av Guds natur, såsom aposteln Petrus säger i 2 Petr. 1, och Jesaja säger i kapitel 7: "Se, jungfrun skall bli havande och föda en son och hon skall ge honom namnet Immanuel." Det betyder Gud med oss.

Vad skall vi nu göra för vår käre Gud för all denna nåd?

Vi skall av allt hjärta tacka honom och hans käre Son för den och be, att hans heliga och saliga människoblivande inte skall gå förlorat för oss, utan att hans helige Ande skall bära mycken frukt till nytta för oss, så att vi blir renade och tvättade från alla våra synder till evig oskuld och salighet.

B. Vad handlar det om under den här helgen i den kristna kyrkan?

Om vår Herres allraheligaste avlelse och människoblivande.

Till vilken av trosartiklarna hör det?

Till den andra trosartikeln, där det i synnerhet i de här orden heter: "Jag tror på Jesus Kristus, Guds ende Son, vår Herre, vilken är avlad av den helige Ande."

När skedde det här?

På den judiske kungen Herodes tid i den sjätte månaden efter Johannes döparens avlelse (Luk. 1) enligt patriarken Jakobs profetia (1 Mos. 49).

Var skedde det här?

I Nasaret i Galileen, ty det här barnet är den ädla telningen som omtalas i Jesaja 11. Han skulle också kallas nasaré. (Namnet Nasaret härleds från det hebreiska ordet *nāzār*, som betyder telning.)

Vem var då det här barnets mor?

Maria, som var en jungfru under och efter födelsen, enligt Jesajas profetia i kapitel 7 och vår kristna trosbekännelse.

Hade det här barnet också en far?

Ja! I himlen är han Guds Son, född av Gud Fader av evighet, utan mor, men som människa är han på jorden i tidens fullbordan avlad av den helige Ande och född av jungfru Maria.

Hur har då det här barnet avlats och blivit människa?

Så som Guds kyrka sjunger och vår kristna trosbekännelse lyder:

Världens Frälsare kom här.
Rena jungfrun moder är,
ty en börd så underlig,
Herre Jesu, hövdes dig.
Nådens under här vi sett,
av Guds Ande är det skett:
Ordet, utav av Fadern fött,
har i tiden blivit kött.

[Den svenska psalmboken 112:1–2, 1986]

Men det här går utöver och emot naturen. Vad heter därför det här barnet?

Därför heter barnet Under, för här har vi ett barn i vars person två naturer är förenade, nämligen den gudomliga och den mänskliga. Men de här naturerna är inte sammanblandade med varandra, fastän oskiljaktigt förenade. Slutsats: det är Gud och människa i en person.

Har då i en sådan förening av de båda naturerna den ena mottagit något av den andra?

Den gudomliga naturen kan inte ta emot någonting, för att den äger allt av evighet. Men den mänskliga naturen i Kristus har mottagit kraft, makt, ära och härlighet över allt det som kan nämnas, inte bara i den här världen utan också i den tillkommande.

Varför måste då det här barnet vara Gud och människa och utan synd?

För att han såsom världens Frälsare, Medlare, Överstepräst och Kung, skulle friköpa sitt folk från dess synder, rena och försona det med Gud, göra det rättfärdigt och saligt, ha medlidande med det, skydda och hjälpa i all nöd, och i synnerhet såsom Johannes säger i sitt första brev, kapitel 2: "[...] vi] har [...] en som för vår talan inför Fadern - Jesus Kristus som är rättfärdig. Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens", varför vi också skall erkänna, ära och tillbe honom.

Hur blir vi då till våra själars salighet delaktiga av dessa Jesu välgärningar?

Genom tron gör vi alla Jesu välgärningar, hans heliga födelse, död och uppståndelse till våra egna. Därmed kan vi då med fullt förtroende trösta och fröjda oss mot synd, död, djävul, helvete och fördömdelse. Ja, vi kan stöda oss och förtrösta på dem, för det betygar vår andra trosartikel, och det är visserligen sant.

Hur lyder den andra trosartikelns förklaring?

"Jag tror att Jesus Kristus, som är sann Gud, född av Fadern i evighet och även sann människa, född av jungfrun Maria, är min Herre.

Han har återlöst, förvärvat och vunnit mig, förlorade och fördömda människa, från alla synder, från döden och djävulens makt, inte med guld eller silver utan med sitt heliga, dyrbara blod och oskyldiga lidande och död.

Allt detta har han gjort för att jag skall tillhöra honom, leva under honom i hans rike och tjäna honom i evig rättfärdighet, oskuld och salighet, såsom han har uppstått från döden, lever och regerar i evighet.

Det är visst och sant."

VI. Om vår käre Herres och Frälsares, Jesu Kristi, heliga pina och död

Vad handlar det om vid den här tiden i den kristna kyrkan?

Om vår käre Herres och Frälsares, Jesu Kristi, heliga pina och död.

Till vilken av de heliga trosartiklarna hör detta?

Till den andra artikeln om återlösningen, där det heter: "Jag tror på Jesus Kristus, Guds ende Son, vår Herre, vilken [...] led under Pontius Pilatus, korsfästes, dog och blev begravnen."

Vad har då vår käre Herre Jesus Kristus utstått?

Efter mycket lidande under hela sitt liv har

han under Pontius Pilatus lidit mycken pina och smädelse och slutligen den allra bittraste död på korset.

Varför blev han korsfäst?

På det svarar aposteln Paulus i Kol. 1: "Ty Gud beslöt att låta hela fullheten bo i honom och genom honom försona allt med sig, sedan han skapat frid i kraft av blodet på hans kors", och i Gal. 3: "Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, när han blev en förbannelse i vårt ställe."

Vad skall vi då främst tänka på angående vår Herres, Jesu Kristi, lidande och död?

Tre saker. Först våra synder, med vilka vi gjort att Kristus måste lida och dö, så att vi låter detta föra oss till ånger och att vi här efter på allvar flyr synden. Därefter Guds stora barmhärtighet, med vilken han så dyrt har friköpt, förvärvat och vunnit oss, så att vi i fast tro på honom tröstar oss därmed och tackar och lovar honom av hjärtat för det. Slutligen hans heliga exempel, så att vi tålmodigt, med det kors han behagar lägga på oss, efterföljer honom, såsom Petrus säger i det andra kapitlet i sitt första brev: "Kristus led ju i ert ställe och efterlämnade ett exempel åt er, för att ni skulle följa i hans fotspår", och i Matt. 16: "Om någon vill följa mig, skall han förneka sig själv och ta sitt kors på sig och följa mig."

Tror du då att Kristus har lidit och dött också för dig?

Javisst, för Johannes säger i kapitel 1, att Kristus är "Guds lamm, som tar bort världen."

dens synd", och i [förklaringen till] den andra trosartikeln heter det: "Han har återlöst [...] mig, förlorade och fördömda människor [...] Det är visst och sant."

VII. Om vår Herres och Frälsares, Jesu Kristi, fröjdefulla uppståndelse

Vad handlar det om vid påskhelgen i den kristna kyrkan?

Om vår käre Herres och Frälsares segerrika och fröjdefulla uppståndelse.

Till vilken av trosartiklarna hör detta?

Till den andra artikeln om återlösningen, i vilken vi bekänner att Jesus Kristus har uppstått på tredje dagen från de döda enligt Skriften.

För vem visade sig Jesus efter uppståndelsen?

För sina lärjungar och många andra i fyrtio dagar innan han for upp till himlen.

Vad är frukten av hans uppståndelse?

Först ger han oss en evig rättfärdighet såsom Paulus säger i Rom. 4: "Jesus, vår Herre, han som utlämnades för våra synders skull och uppväcktes för vår rättfärdiggörelses skull." Den medför också det sanna livet, så att vi i honom får uppstå till evigt liv, såsom han själv säger i Joh. 11: "Jag är uppståndelsen och livet", och i 1 Kor. 15: "Liksom i Adam alla dör, så skall också i Kristus alla göras levande."

Vad skall vi nu göra under tiden?

Vi skall i fast tro trösta oss av en sådan välgärning, tacka honom av hjärtat och tjäna honom på ett kristligt levnadssätt och i lydnad.

Var står det skrivet?

Aposteln Paulus säger i Kolosserbrevet tredje kapitel: "Då ni alltså har uppstått med Kristus, sök då det som är där ovan, där Kristus sitter på Guds högra sida", och i Rom. 6: "Vi är alltså genom dopet till döden begravda med honom, för att också vi skall leva det nya livet, liksom Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet." Och i [förklaringen till] trons andra artikel heter det: "på det att jag skall vara hans egen, [...]" Det är visst och sant."

Smärtesonen och

Av Lars Borgström

"Men du, Betlehem Efrata, som är så liten bland Juda tusenden, från dig skall det åt mig komma en som skall härska i Israel. Hans ursprung är före tiden, från evighetens dagar."

(Mika 5:2)

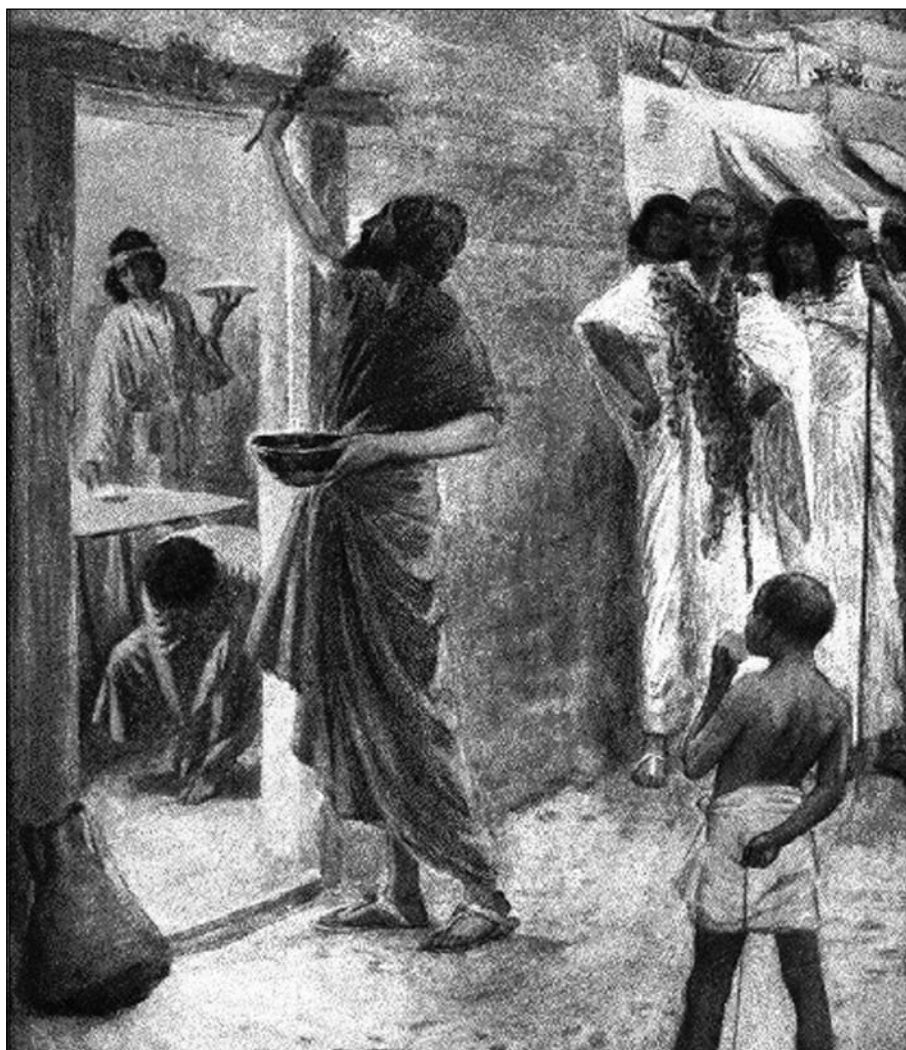
Så profeterade Mika på 700-talet f.Kr. Den lilla oansenliga staden Betlehem skulle bli skådeplatsen för någonting alldeles häpnadsväckande, något som helt saknar motstycke i världshistorien. Där skulle en kvinna föda en som har sitt ursprung före tiden, alltså en evig person (Mika 5:2–3).

Eftersom endast Gud är evig förstår vi att hennes son skulle vara det märkliga barn som Mikas samtida profetkollega Jesaja sagt skulle heta *"Under, Rådgivare, MÅKTIG GUD, Evig Fader, Fridsfurste"* (Jes. 9:6). Han skulle vara både Guds Son och samtidigt vara född av en kvinna, d.v.s. en Människoson.

I Betlehem skulle alltså det barn födas som skulle vända det nattsvarta mörkret i ljus (Jes. 9:2). Ja, Han skulle själv vara hela världens ljus och ge livets ljus åt dem som följer Honom (Joh. 8:12). Men inte bara det; Han skulle t.o.m. vara ett ljus som lyser *inuti* de troendes hjärtan (2 Kor. 4:6, 2 Petr. 1:19).

Om detta barn, denna kvinnans Avkomma, hade HERREN Gud redan på syndafallets dag sagt att Han skulle komma att krossa ormens huvud, d.v.s. mörkrets furstes makt. Men frälsningen skulle inte bli lättvunnen. Den skulle frambringas genom lidande eftersom det var sagt att kvinnans Avkomma skulle bli huggen i hälen (1 Mos. 3:15). Han skulle bli en smärtornas man (Jes. 53:3).

Länge hade de troende väntat och hoppats på infriandet av löftet. Redan när Eva födde Kain trodde hon nog att denne hennes förstfödde var den utlovade, då hon sade: "Jag har fått en man från HERREN" (1 Mos. 4:1) eller i annan översättning: "nämligen HERRENS man", d.v.s. den

"Blodet skall för er vara ett tecken på de hus där ni är, ty när jag ser blodet skall jag gå förbi er."

utlovade ormförtramparen. Men så hon bedrog sig! Hennes son var inte Frälsaren, utan blev istället den förste mördaren, då han dödade sin egen broder (1 Mos. 4:8).

Det tålmodiga bidandet, väntandet på Guds infriande av frälsningens löfte, skulle fortgå många och långa sekler innan det mötte sin uppfyllelse i barnets ankomst (advent) i Betlehem. Hur stor var sedan inte glädjen när den välsignade Avkomman föddes!

Den gudfruktige Simeon, en av de stilla i landet som väntade på Israels tröst, prisade Gud när han väl fick ta barnet i sina armar (Luk. 2:29–32):

Herre, nu låter du din tjänare sluta sina dagar i frid, så som du har lovat. Ty mina ögon har sett din frälsning, som du berett att skådas av alla folk,

ett ljus som skall uppenbaras för hedningarna och en härlighet för ditt folk Israel.

Ännu har vi inte nämnt Löftesbarnets namn. För de allra flesta av denna jultidnings läsare är barnet redan bekant, men för säkerhets skull citerar vi några ord av Martin Luther: *"Frågar du vad namn Han bär? Jesus Krist det är. Han är den Herren Gud, som, klädd i segerskrud, sin tron för evigt grundat."* (Lova Herren 405:2)

Det förebådande i Gamla testamentet

Under denna långa väntan, från det första löftet på syndafallets dag till dess uppfyllelse vid tidens fullbordan, hade olika profeter, bl.a. Mika och Jesaja, framträtt och på Guds

Salighetshövdingen

befallning talat om den kommande Frälsaren. Han är huvudpersonen, kärnan (det innersta innehållet) och stjärnan (det ljus som lyser upp) i hela Skriften, såväl Gamla som Nya testamentet.

Liksom påsklammens blod på dörrträet fick fördärvaren att gå förbi de judiska hushållen i Egypten, får Jesu blod på korsträet satan att med outrättat ärende gå förbi dem som förlitar sig på dess renande, frälsande kraft.

Vid sidan av Gamla testamentets många profetior förebildades Jesu frälsningsverk också genom de offerceremonier som utfördes. Här är väl bockens blod som stänktes över nådastolen, förbundsarkens lock (3 Mos. 16), och lammen som slaktades vid påsk (2 Mos. 12) några av de mest kända.

Jesu blod raderar ut alla synder såsom bockblodet överskyldde de överträdde lagtavlor i förbundsarken (under nådastolen) så att Gud från Himmelen inte såg några brutna budord utan bara det övertäckande blodet – och liksom påsklammens blod på dörrträet fick fördärvaren att gå förbi de judiska hushållen i Egypten, får Jesu blod på korsträet satan att med outrättat ärende gå förbi dem som förlitar sig på dess renande, frälsande kraft (jfr Upp. 12:10–11).

Men den utlovade Frälsaren förebildades även av personer som uppträder i Gamla testamentet, och som med sina liv och handlingar förebådar olika egenskaper hos Honom och händelser i Hans liv.

Mest uppenbart är väl att kung David är en sådan förebild. Löftessonnen kallas ju också för "Davids son" och några gånger till och med rätt och slätt för "David" (t.ex. Hes. 34:23, Hos. 3:5).

Ibland utsägs i Nya testamentet direkt detta samband mellan personer i Gamla testamentet och vår Frälsare som när Hebreerbrevets författare i kapitel 5, 6 och 7 visar hur prästkonungen Melkisedek, han som var kung i Salem och kom ut och mötte Abraham med bröd och vin (1 Mos. 14:18), förebildar Jesus, som förutom att vara vår Frälsare också är vår Överstepräst.

Men oftast är detta samband inte direkt utsagt, man får istället ana sig till och själv upptäcka de förebildande dragen hos de gammaltestamentliga gestalterna. Det är detta vi nu, med utgångspunkt från det inledande profetordet från Mika 5:2, skall göra.

Men låt oss först, innan vi vänder oss till en sådan framåtsyftande händelse – nämligen en, i jämförelse med Löftessonens ankomst, många århundraden tidigare födelse i Betlehems utmarker – komma ihåg att alla dessa personer som tjänade som förebilder i Gamla testamentet endast var mycket bristfälliga skuggor av den som de profetiskt visade fram emot. De var syndare som du och jag och inga fullkomliga människor.

David begick t.ex. både äkten-skapsbrott och mord (2 Sam. 11). Det är alltså inte genom syndfrihet eller helighet som de är förebilder till Jesus. De kan naturligtvis vara värda att efterlikna i den mån de visar drag av den förebildade, men det är mer händelser i deras liv som på olika sätt visar fram emot de frälsningshistoriskt avgörande händelserna vid tidens fullbordan.

Benjamins födelse i Betlehem

Patriarken Jakob fick genomgå bittra lidanden i sitt liv. Svårast av allt var den förmodade förlusten av älsklingssonen Josef (1 Mos. 37:32–35), som han dock senare, före sin död, fick återse

i Egypten. Han yttrade då för övrigt ord som liknade Simeons när denne tog Jesusbarnet i sin famn. Jakob sade till sin son Josef: "Nu kan jag dö då jag har sett ditt ansikte, eftersom du ännu lever." (1 Mos. 46:30)

Vid sidan av sorgen och saknaden efter Josef var nog Jakobs bittraste förlust den älskade hustrun Rakel, som dog i barnsäng i sina bästa år (1 Mos. 35:16–20). Jakobs familj befann sig på vandring med hela sitt stora följe och hade kommit till närheten av Efrata, ett annat namn på Betlehem i Judeen. Denna lilla stad ligger ca 8 km söder om Jerusalem. Ibland kallades denna ort, såsom i Mika 5:2, vid båda sina namn: "Betlehem Efrata".

Nu var det dags för den havande Rakel, som tidigare fött sonen Josef, att föda för andra gången, och då det två gånger nämns att förlossningen var svår (1 Mos. 35:16–17), förstår vi att den var oerhört smärtsam.

Rakel dör, men barnet, en son, överlever. Med sina sista ord gav Rakel honom namnet Ben-Oni, "min smärtas son". Jakob däremot, mitt i sorgen över den älskades död, gav den nyfödde namnet Ben-Jamin, "lyckoson". Rent ordagrant betyder Benjamin "den högra handens son", men eftersom höger hand var lyckohanden, har namnet Benjamin innebörden "lyckoson".

Profetiskt syftar denna dubbla namngivning för det första på Benjamin själv. När Jakob trodde att han hade förlorat Josef, sin förste son med Rakel, var Benjamin den ende av de kvarvarande elva sönerna som han

Rakels grav i Betlehem.

egentligen räknade med. Han sade rent ut till sina övriga söner att han hade bara Benjamin kvar och att utan honom skulle han bli barnlös (1 Mos. 43:14).

Jakobs livssorg, förlusten av Josef, skulle därför komma att tillspetsas i oron över att tvingas mista även Benjamin när denne under den svåra hungersnöden var tvungen att sändas som ett slags lösen till Egypten (1 Mos. 42–43). Därför skulle Benjamin komma att bli hans smärteson.

Vi är övertygade om att en har dött i allas ställe, och därför har alla dött.

På samma gång blev ändå Benjamin den nyckelperson, som ledde till upptäckten att Josef levde. Följden blev sedan försoning mellan Josef och bröderna och allas räddning undan hungersdöden – i den meningen blev Benjamin verkligen lyckosonen.

Men för det andra – och framför allt – är namngivningen, både Rakels och Jakobs, profetisk i en mening som syftar mycket längre framåt. En gång skulle nämligen här i trakten kring Betlehem födas en Son, som mer än någon annan skulle göra skäl för namnet "min smärtas son". Denne Son kallas hos profeten Jesaja "en smärtornas man" (Jes. 53:3).

Men inte bara Rakels son, utan även hon själv får förebilda Jesus, eftersom hon dör då hon föder sitt barn. Så heter det ju också om Jesus: "När du gör Hans liv till ett skuldoffer, får Han se avkomlingar." (Jes. 53:10, jfr även Joh. 12:24, Rom. 3:23–25, Ef. 1:7, Hebr. 9:12).

Jesus är samtidigt genom sitt svåra frälsningsverk vår saliggörare, en verklig "lyckoson". Han sitter dessutom efter sin uppståndelse på Guds högra sida eller, som det i äldre svenska heter, på Guds högra hand (Ben-Jamin = den högra handens son). Utan att ana det har både Rakel och Jakob genom namngivningen av sin son profeterat om vår Frälsare.

Även ortnamnen anspelar på det kommande Frälsarbarnet. Betlehem betyder "brödhus" och Efrata betyder "fruktbar". I Betlehem Efrata skulle Han födas som är livets bröd

(Joh. 6:35) och den ende som kan lova de sina att de, om de förblir i Honom, skall bära rik frukt (Joh. 15:5).

Smärtesonen

Jesus Kristus är Guds Son och samtidigt kvinnans Avkomma som på ett smärtsamt sätt krossade djävulen och hela hans välde. Han förnedrade sig till det yttersta, döden på korset (Fil. 2:8), för att frälsa oss. Guds Son, Frälsarbarnet, föddes till jorden av en enda anledning. Han föddes för att dö – inte vilken död som helst utan *allas* vår död. Han är vår ställföreträdare som dött i allas vårt ställe.

Därför heter det så märkligt i Jes. 53:9 om Jesu viloplats där han låg i den välbärgade Josef av Arimateas grav: "*Hos en rik var Han i sina dödar (pluralis!)*." Så kan vi naturligtvis inte säga utan tvingas skriva "*i sin död*".

Men här kommer i den hebreiska grundtexten den stora, den eviga sanningen fram, "att en dött för alla och alla i en" (Lova Herren 240:6) eller som Paulus uttrycker det: "*Vi är övertygade om att en har dött i allas ställe, och därför har alla dött.*" (2 Kor. 5:14)

När Jesus frälste oss var det ett mycket svårt kroppslidande Han hade att utstå. Att torteras och spikas fast på ett kors är en av de mest utstuderade metoderna för att plågsamt och utdraget ta livet av en människa.

Profeten Jesaja hade sett detta re-

dan sju århundraden tidigare (Jes. 53:8):

Genom våld och dom blev Han borttagen. Vem i Hans släkte besinnar att när Han rycktes bort från de levandes land, blev Han plågad på grund av mitt folks överträdelse?

Korsfästelsen innebar även att Jesus, där Han hängde fastspikad med sina blödande hälar, på ett mer bokstavligt sätt än någon kunnat ana, besannade vad Gud sagt i det första löftet om frälsning (1 Mos. 3:15).

Men vår Frälsares kroppslidande var inte allt, inte ens det huvudsakliga i Hans pina. Det verkliga lidandet bestod i något annat och mycket värre. Detta andra och värre var anledningen till Hans svåra stund i Getsemane. Sorg och ångslan fyllde Honom. Hans själ var bedrövd till döds. Han bad sin Fader i Himmelen, att om det var möjligt, så ville Han slippa de lidanden som väntade. Han var rädd. Ohyggligt rädd. Han kallsvettades pärlor såsom blodsdroppar då Han tänkte på det som låg framför Honom (Luk. 22:44).

Vår syndaskuld, som Jesus kommit för att betala och lyfta av, var verkligen tung. Den tryckte oss ned i helvetet oavsett om vi nu var medvetna om det eller inte. Synd mot den oändlige Guden är nämligen oändligt allvarligt och förtjänar ett oändligt straff. Därför var den som skulle frälsa oss tvungen att själv lida

Jesus säger: "Jag Är" – och soldaterna faller till marken.

gudsövergivenhetens och den eviga dödens helvetespinor.

O vilken Ben-Oni, vilken smärteman, var inte Jesus! Han visste att Han var tvungen att vandra den smala, plågsamma vägen upp mot Jerusalem och Golgata för att kunna frälsa oss. Ingenting, inga lidanden i världen eller i evigheten, kunde hindra Honom. Så hett eftertraktade Han sin lön, sitt segerbyte: oss människor (Jes. 53:12).

(Vem kan fatta detta under av omotiverad kärlek till fördömelsevärda, svekfulla syndare?)

När Petrus försökte få Honom att vika av från lidandesvägen mot Jerusalem sade Han (Matt. 16:23):

Gå bort ifrån mig, satan! Du vill få mig på fall. Vad du tänker är inte Guds tankar utan människotankar.

Han sade sedan i klartext vilket Hans uppdrag var, varför Han över huvud taget kommit till världen (Matt. 20:28):

Människosonen har kommit [...] för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många."

Carl Mikael Bellman, som liksom många andra i äldre tid även hade en allvarlig, kristen sida, skriver i de två sista verser av en julsalm, "Du gjorde väl, du kom":

*Han, som ger alla djur
sin kraft att kunna föda,
blir född, och själv i dag
han känner lifets möda.
"Du gjorde väl, du kom!"
Din kärlek frälsar oss:
Det blod, som i dig rörs,
utsläcker afgrunds bloss.*

*De späda ögnakast,
som stråla kring din linda,
De skänka världen lif
och mörksens härar binda.
"Du gjorde väl, du kom" ...
Men, ack, min frälserman,
din vagga och ditt kors
stå redan när hvarann!*

"Din vagga och ditt kors stå redan när hvarann!", skriver Bellman. Ja, Jesus föddes för att dö. Han kom i ett enda syfte. Vi förstår nu varför Jesus var så rädd, räddare än någon annan människa någonsin varit, inför sin död. Vi förstår varför vår Frälsare darrade i Getsemane, medan en hedning som Sokrates heroiskt kunde tömma giftbägaren. Gud lade ju hela

tyngden av mänsklighetens samlade syndaskuld på Honom.

Jesus kom att inför sin Fader framstå som den *ende* mänskliga syndaren, som den som begått alla svek, illdåd och skändligheter som någonsin utövats, och kommer att utövas, på jorden.

**Gud var i Kristus och
försonade världen med
sig själv. Han tillräknade
inte människorna deras
överträdelser.**

Det står i 2 Kor. 5:21 att Jesus blev gjord till synd, till ett med synden. Och där synden är, där är också Guds straff. Eftersom synderna var så många och grova var Guds vrede över Honom total. Ja, Skriften säger att Han som hängde där för allas vår frälsnings skull var förbannad (Gal. 3:13).

Synden skiljer nämligen människan från Gud. Kvinnans Avkomma, Löftessonen, som tidigare levte i total öppenhet och gemenskap med sin Fader, ropade därför på korset – sedan synden lagts på Honom – i ångest med hög röst: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?" Bandet till Fadern var kapat. Fadern hade vänt bort sitt ansikte från Honom.

Tycker du att detta är otäckt? Ja, synden och Guds vrede över den är otäckt. Det var ett förskräckligt straff, syndens straff, Jesus gick in under. "Skåda, skåda nu här alla, se hur plågad Jesus är! Kлага högt, låt tårar falla! All vår syndaskuld han bär. Så som Jesu smärta var, aldrig någons varit har." (Lova Herren 153:1)

Men hur mycket en människa än lider i någon annans ställe kan detta inte inför Gud gottgöra den andres skuld (Ps. 49:8–9):

*Sin broder kan ingen friköpa, eller ge
Gud lösepenning för honom. För dyr
är lösen för hans själ och kan ej betalas
till evig tid, så att han skulle få leva för
alltid och inte se förgängelsen.*

En ändlig varelse kan inte betala en oändlig skuld – det kan bara en oändlig person göra. Därför var den Evige, Han som leder sitt ursprung tillbaka till före tiden, från evighetens dagar (Mika 5:2), tvungen att födas

såsom människa och företräda oss. Han frambar sig själv, sin gudomliga person, som ett offer för våra synder!

Eftersom Jesus såsom *sann Gud* framburit sig själv som ett syndoffer (Hebr. 10:12), är detta offer oändligt stort. Det var ju Guds Son, alltså Gud själv som dog. Ja, den som skådar upp mot den på korset uppspikade Jesus kan häpet utbrista: "O stora nöd! Gud själv är död."

Salighetshövdingen

Det oändligt stora offer som frambars på Golgata för snart 2000 år sedan, på den verkliga försoningsdagen, det sanna *Yom Kippur*, täcker hela mänsklighetens samlade syndaskuld. Ingen synd är därför så stor, att den inte kan förlätas. Ja, mer än så: Ingen synd är så stor att den inte redan *är* utstruken genom Jesu lidande och död. Gud *har* trampat på våra missgärningar och kastat våra synder i havets djup (Mika 7:19).

Synderna *är* utplånade en gång för alla. Jesus har inte bara så där nätt och jämt, eller bara till hälften försonat världens synder, utan Han har gjort det *så* fullkomligt *och* överflödande, att även om världen skulle stå i tusentals år till och synderna och syndarna skulle förökas i samma takt som nu, så skulle Hans försoning räcka till mer än väl.

Ingen synd i världen går upp mot Kristi lidande och död. De är som små gnistor mot stora, vida havet (Rosenius). Vår Herres heliga och dyrbara gudomliga blod är mer än nog för att rena hela världen från alla dess synder. Det är som det står i Apg. 20:28: Gud har köpt sin församling åt sig "med sitt eget blod".

Därför finns det ingen anledning för någon enda människa, inte ens för den uslaste och vedervärdigaste på jorden, att misströsta. Det hopplösa fallet, den som inte duger till någonting över huvud taget i övrigt duger åtminstone till att frälsas och bli salig. Frälsningen har ju helt och hållet åstadkommit av en annan person.

Försoningsverket var, som vi har sett, en uppgörelse mellan Fadern och Sonen (2 Kor. 5:19):

*Ty Gud var i Kristus och försonade
världen med sig själv. Han tillräknade
inte människorna deras överträdelser.*

Kärleken – Gud har älskat oss

Betraktelse för juldagen av Boris Sandberg

Mina älskade, om Gud älskade oss så högt, är också vi skyldiga att älska varandra. (1 Joh 4:11)

De här orden av Johannes ställer allt på sin spets. Det är ett så kategoriskt uttalande att vi ryggat tillbaka inför det. Hur skall vi förmå det?! Om vi som kristna inte älskar varandra så är inte Gud i oss och hans kärlek har inte nått sitt mål i oss.

Med Jesu lärjungar skulle vi önska utbrista: "Vem kan då bli frälst?" Vi skall ju älska vår nästa som oss själva.

Vi bör vara medvetna om att Nya Testamentet gör skillnad mellan den allmänna kärleken till medmänskorna och kärleken till dem som är bröder och systrar i tron. Kärleken till medkristna är av ett annat slag än den allmänna och tar sig också andra och speciella uttryck.

Kärleken "befriar"

I den tid vi lever har kärleksbudet blivit ett av de enklaste att uppfylla. Det är bara att acceptera att var och en har frihet att göra som han eller hon vill,

Mänskligheten stod helt vid sidan av då den frälstes av kvinnans Avkomma, den utlovade Frälsaren. Det är därför bara att falla ned på knä, tacka och prisa den evigt gode Guden för alla Hans välgärningar! Den som börjat göra detta redan här på jorden skall få fortsätta med det i all evighet.

Vem du än är som läser detta får du leva i syndernas förlåtelse, frid och salighet därför att Jesus Kristus, din vän och Frälsare, är Försonaren, Fridsfursten och Salighetshövdingen.

När Han föddes till vår jord förkunnade Himmelens änglar i helig junnatt (Luk. 2:14):

Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, till människor Hans välbehag.

Genom tron på Jesus är du en Guds välbehags människa. När Jesus döptes hördes en röst från himlen:

bara det inte skadar någon annan på något sätt. Låt alla blommor blomma, säger man.

Om du älskar dina medmänniskor så kallar du inte någonting för synd. Det skulle vara det samma som att skuldbelasta någon. I stället skall man hjälpa till och arbeta för att var och en skall få leva enligt sin medfödda natur, som enligt Bibeln är syndig.

Enligt många mening är det endast de som menar sig hålla fast vid den bibliska tron som stupar på det här budet. Det är ju just de som är de allra mest kärlekslösa. Alla andra tillsammans med världen uppfyller det här budet ganska enkelt. Predikan om den allmänna kärleken har lyckats väl i att "befria" från trældom under Guds ord och "omvänt" de flesta till en total frihet.

Kärleksbegreppet

Hurudan kärlek är det alltså fråga om? Alla vet vi vad kärlek är. Vi har haft erfarenhet av den och kanske också erfarenhet av *brist* på kärlek. Men vad avser människor idag när de talar om kärlek? Hur definierar man den och vilken typ av kärlek tänker man på?

Denne är min Son, den Älskade. I Honom har jag min glädje. (Matt. 3:17)

En sådan Ben-Jamin, lyckoson, är också du genom trons förening med Jesus. I Honom är du ren, rättfärdig och Himmelen värdig. Genom det saliga bytet, då Jesus tog din synd och stinkande smuts och gav dig sin rättfärdighet och skinande renhet, är du allt vad Jesus är!

Tänk att Gud ser på dig och säger att du är Hans älskade i vilken Han har sin glädje! Så tacka nu Gud för Hans stora, ofattbara och oändliga kärlek! 1 Kor. 1:30:

Honom har ni att tacka för att ni är i Kristus Jesus, som Gud för oss har gjort till vishet, rättfärdighet, helgelse och återlösning."

I tron på evangeliet, det glada budskapet om Smärtesonen och Salighetshövdingen, Han som är både Ben-Oni och Ben-Jamin, äger Kristi

Så uppenbarades Guds kärlek till oss: han sände sin enfödde Son till världen för att vi skulle leva genom honom. Kärleken består inte i att vi har älskat Gud utan i att han har älskat oss och sändt sin Son till försoning för våra synder. Mina älskade, om Gud älskade oss så högt, är också vi skyldiga att älska varandra. Ingen har någonsin sett Gud. Om vi älskar varandra förblir Gud i oss, och hans kärlek har nått sitt mål i oss. Vi vet att vi förblir i honom och han i oss, därför att han har gett oss av sin Ande. Vi har sett och vittnar om att Fadern har sändt sin Son som världens Frälsare. Den som bekänner att Jesus är Guds Son, i honom förblir Gud och han själv förblir i Gud. Och vi har lärt känna den kärlek som Gud har till oss och tror på den. Gud är kärlek och den som förblir i kärleken förblir i Gud, och Gud förblir i honom. (1 Joh 4:9–16)

I våra dagar sägs att kärleken är kärnan i den kristna tron. Så långt är allt bra och rätt. Men det är inte kärleken som känslöfenomen som är

kyrka ett fridstillstånd, som inte kan överträffas av något på jorden eller i denna tidsålder.

Den kristne känner inte denna frid och salighet alla gånger, men äger dem ändå alltid. Friden och saligheten är nämligen mer än känslor och förnimmelser, de är objektiva tillstånd den kristne befinner sig i p.g.a. Jesu fullbordade verk. Och Löftessonens verk kan varken satan eller yttre trångmål göra om intet. Ormen är krossad och vi är förlossade!

Kvinnans Avkomma, den Evige från Betlehem (Mika 5:2), har genom sitt lidande och sin död förlossat oss. Vi lever nu på alla sidor; höger, vänster, fram, bak, upp och ned – såsom i en borg (jfr Lova Herren 405:1) – omgivna av syndernas förlåtelse, frid och salighet.

Amen.

kärnan eller något genetiskt betingat eller en abstrakt storhet, som man i tiden i vissa kretsar upphöjt Visheten till – ett gudomligt väsen. Kärleken är inte ens till sin början en fråga om en relation!

Nej, den kärlek som Bibeln avser är klart definierad av Jesus själv. Den kärlek han avser är hans egen totalt osjälviska kärlek. Den som han gav exempel på då han lät sig spikas på korset. Kärlek är, att han tog våra synder på sig och blev föremål för Gud vrede och led dödsstraffet för våra synder.

Kärleken består inte i att vi har älskat Gud utan i att han har älskat oss och sänt sin Son till försoning för våra synder. (1 Joh 4:10)

Efter att ha övervunnit döden bjuder han ut frukterna av sin kärlek till oss genom evangelium och vill att vi skall ta emot hans kärlek i tro. Då uppstår en trosrelation mellan honom och oss. Då blir relationen *ömsesidig*.

Vi älskar därför, att han först har älskat oss. (1 Joh 4:19)

Sedan skall vi leva ett liv som är värdigt den kallelse som vi har fått genom evangelium.

Lydnad för Kristi kärlek

Man kan tala klart och tydligt om att vi är syndare och att vi alla är i behov av Guds förlåtelse, och att förlåtelsen ges oss tack vare Jesu död på korset. Men sen går det snett.

Många uppfattar Guds kärlek i Jesus Kristus på ett sådant sätt, att alla de synder vi har är sonade, så att vi inte mera kan avkrävas ens **lydnad** för Guds bud och därför inte behöver bekämpa frestelserna till synd. Hur mycket vi än ljuger, avundas, bryter äktenskapet både före och inom, småfiffar, o.s.v. så finns det ju förlåtelse, menar man.

I ett sådant resonemang rymms inte lydnad, varken för Guds lag eller hans kärlek. Skall vi fortsätta att leva i synden för att nåden skall bli så mycket större?

Vi har en syndig natur och den skall inte regera i våra liv. Det är en ständig kamp mot vår syndiga natur i lydnad för Kristi kärlek.

Vi är skyldiga att älska varandra

Hur motiverar Johannes vår kärlek till vår nästa? Hänvisar han till vars och ens rätt? Eller till att det är Gud som skapat mig så, och då ligger ju ansvaret på honom.

Nej, vi är skyldiga att älska vår nästa, därför att vi har fått nåden att bli föremål för Jesu kärlek. Förutom den egna synden är andra människors frälsning det största bekymret för oss troende.

Kärleken ser längre

Vi kan se av Paulus brev hur han våddades och hur kärleken till de församlingar han hade grundat drev honom, så att han t.o.m. tog till mycket skarpa ord mitt i det att han vakade genom nätterna i bön för dem.

Ta brevet till galaterna som exempel. När han klarat av den formella inledningen går han genast över till att uttrycka sin bestörtning över att de så snart kunnat avfalla från Kristus. Han förbannar kraftigt dem som kommer med ett annat evangelium, som egentligen inte är något evangelium, utan genom vilket de blir bundna i sina synder. Han är verkligen bekymrad för deras del. Skall hans arbete ha varit förgäves? Kärleken ser längre än till tiden.

Vi är alla under domen

Som medkristna skall vi inte döma andra syndare, utan vi skall döma oss själva först (läs 1 Kor 11:31) och sedan all annan synd som vi känner till. Vi skall hjälpa och stöda, trösta och förmana.

Men för att kunna göra det, så måste ju vår medbroder och -syster vara medveten om sin synd och lida av att bära på den syndabördan. Då finns det förutsättningar för att vi skall kunna bära varandras bördor, när vi som syndare går sida vid sida fram

till korset och bekänner vår synd.

Kärleken tar sig alltid konkreta uttryck

Precis som med den allmänna kärleken så finns det en allmän kärlek som föreskriver att vi skall bära andras bördor, hjälpa och stöda dem som har det svårt på något sätt, vilket som helst.

Ett bibelställe som ofta kom i mina tankar under den tid vi bodde och arbetade i Kenya i missionsarbetet var Jak 2:14–17. I Kenya hade man dagligen omkring sig människor som behövde hjälp, både materiell och andlig hjälp. Den materiella hjälpen var betydligt mera påtaglig. Den andliga nöden höll sig i bakgrunden. Det gick helt enkelt inte att bara säga till den som saknade mat: "Jag skall be för dig."

När Jesus berättat liknelsen om den barmhärtige samariten säger han till den som ville veta vem hans nästa var: "Gå du och gör på samma sätt." På samma sätt som den barmhärtige samariten hade tagit sig an den slagne, så är också vi sända att ta hand om de slagna, dem som är bundna av alla slag av synd.

I Fil 2:5–8 uppmanas vi att ha samma sinnelag som Jesus hade. Han var beredd att t.o.m. gå i döden för oss för att rädda oss. Som kristna måste vi alltid vara på de svagas sida. Vi får aldrig acceptera något som skadar en annan människa, men det får inte heller resultera i menlöshet inför Guds ord.

Kärleken fostrar

Hur skall vi få broderskärleken att passa ihop med kärleken till Gud och hans ord? Den verkliga broderskärleken har alltid kärleken till Gud över allting. Genom kärleken till Gud förverkligas kärlek till medmänniskor.

Gud vill att alla människor skall bli frälsta. Handlar vi i enlighet med den önskan så älskar vi också våra medmänniskor. Då kan vi inte tuga om någon är på fel väg.

Men människor har svårt att uppfatta det som uttryck för kärlek när man förmanar, tillrättavisar och dömer. Jag tror att det är väldigt få som uppfattar en allvarlig predikan som

Han har sänt sitt folk förlossning

Av Gunner Jensen

Han har sänt sitt folk förlossning och grundat sitt förbund för evig tid. (Ps. 111:9)

Gud har sänt sitt folk förlossning. Han har sänt oss frälsning. Det är hela Bibelns stora och rika budskap som vi också under denna julhögtid får stanna inför.

I sin lovsång till Gud säger Saka-rias samma sanning som psalmisten i Ps. 111: "Välsignad är Herren, Israels Gud, som har besökt och återlöst sitt folk." (Luk. 1:68) Gud har sänt frälsning åt sitt folk. Han har gjort det i Jesus Kristus.

Gud har sänt frälsning

Gud sände sitt folk frälsning, när de var alldeles förtappade och förlorade

i sig själva. De var i slaveri i Egypten. De kunde inte själva göra någonting. De kunde inte själva befria sig från detta förskräckliga elände. Men Gud grep in. Han frälste sitt folk av bara nåd.

Denna frälsning ur trældomen i Egypten är en förebild till den stora frälsning som Gud har sänt oss: frälsningen, i Jesus Kristus, från synden och döden och fördömsen.

Det är detta evangelium om frälsningen från Gud, frälsningen av nåd för Jesu Kristi skull, utan våra gärningar, utan vår förtjänst eller värdighet, som vi mest av allt behöver höra. Evangeliet talar inte om vad vi skall göra. Det talar inte om våra förbättringsförsök. Det talar om vad Gud har gjort för oss i Kristus.

När tiden var inne sände Gud sin egen Son. Gud sände sitt folk förlossning. Han sände oss frälsningen i Kristus. Jesus gick i vårt ställe och uppfyllde lagen för oss, och på korset led han straffet för alla våra synder.

Vem gäller detta evangelium?

Vem får höra och ta emot detta evangelium?

Det gäller dig och mig, för det var för alla som Jesus fullbordade frälsningen. Det är inte så, att vi först måste förbättra oss och få till nådens frukt i våra hjärtan. Det är inte så, att vi först måste arbeta och försöka göra hjärtat rent och gott, för att sedan få komma till Jesus. Nej, för då kommer vi aldrig till honom.

Det är en stor villfarelse att tänka, att jag först måste övervinna synden, och att jag först måste vara så och så from och göra detta och detta, för att få nåd och förlåtelse hos Gud. Det är djävulen som på detta sätt försöker få oss att gå Jesus förbi, försöker få oss att stanna borta från Jesus.

När får vi komma?

Vi får komma till Jesus denna stund och alla stunder. Vi får ta vår tillflykt

dömer synden som uttryck för den kristna kärleken. Åtminstone inte i vår tid.

Kärleken provas

Det är speciellt i förföljelsetider som broderskärleken provas. Vi skall alltid ta parti för dem som tror på Jesus.

Domstolsförfarandet på den yttersta dagen (Matt 25) visar tydligt vad sann kärlek är. Jesus talar om dem som han kallar "mina minsta bröder" och säger:

Allt vad ni har gjort för en av dessa mina minsta bröder, det har ni gjort mot mig. (v. 40)

Har du tagit parti för Jesu "minsta bröder"?

Jag tror att man skall se liknelsen mot bakgrunden av förföljelser, mer eller mindre radikala. Den kärlek som driver en att ta på sig skammen för Kristus eller vara beredd att gå i fängelse eller bli dödad för att man visar att man är en av dem är sann kristen kärlek.

Att ge mat till den som förvägras

mat och vatten, därför att det är *en troende*, eller ge husrum åt *en troende* som blivit vräkt, därför att han är *en kristen*, eller ge kläder till den som berövats dem av mobben, eller att besöka den som är på sjukhus på grund av misshandel eller i fängelse för att de *bekänt sin tro på Kristus*, det är Kristi kärlek.

Att på samma osjälviska sätt vara beredd att ge sitt liv, det är att ha Kristi sinnelag. "Den som bekänner att Jesus är Guds Son, i honom förblir Gud och han själv förblir i Gud." (1 Joh 4:15) Här kommer vi ofta (alltid) till korta. Herre förbarma dig över oss!

Att älska sina ovänner

Vi skall också älska dem som inte tycker om oss, undviker att hälsa på oss, tittar åt ett annat håll när vi möts på trottoaren eller undviker att umgås med oss just därför att vi vill följa Kristus och hans lära.

Vi skall önska dem allt gott som smädar oss, dem som motarbetar oss öppet eller fördolt. Vi skall be för alla,

att Gud skulle öppna allas våra ögon till att se vad det är som dominerar vår relation till varandra och till hans Son Jesus Kristus.

Jesu kärlek

Jesu relation till oss präglades helt av hans kärlek. Han gav sitt liv för sina fiender. Jesus dog för oss svaga och ogudaktiga *medan* vi ännu var syndare och Guds ovänner (Rom 5:6-10). *Medan* vi var hans *ovänner*, inte sedan vi blivit hans *vänner*.

Det är inget besynnerligt med att göra gott mot sina vänner. Det är mänskligt. Men han tog våra synder på sig och led straffet genom att bli totalt förkastad av sin Fader ända ner i helvetet. Annars hade inte synden blivit fullkomligt sonad.

Mina älskade, om Gud älskade oss så högt, är också vi skyldiga att älska varandra.

Artikelförfattaren är missionspräst i Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland. Han har i många år varit missionär i Kenya.

till honom just som syndare, med onda och orena hjärtan. Vi får komma just sådana som vi är, som förlorade syndare.

Hur kan jag veta, om jag får komma och ta emot syndaförlåtelsens gåva?

Därför att Jesus själv har sagt det. Herrens ord säger det så tydligt. "Kom till mig", säger Jesus (Matt. 11:28).

Jag har läst om en man som en dag hälsade på hos en gammal troende kvinna. När han kom, såg han att Bibeln låg uppslagen på bordet, och han såg att det stod ett stort P vid sidan av många av verserna. Han frågade, vad denna bokstav P betydde.

Den gamla troende kvinnan svarade att det finns så många löften i Bibeln, och att hon hade provat många

av dem och att hon hade erfarit att alla löftena var pålitliga. Därför hade hon skrivit ett stort P för att bättre komma ihåg att hon hade provat löftena och att de höll. P stod för provat!

Guds ord och löfte består. Psalmisten säger det så här (Ps. 46:2):

Gud är vår tillflykt och vår starkhet, en hjälp i nöden, väl beprövad.

Herren Gud är väl beprövad. Det går att lita på hans ord och löften.

Också under det nya året går det an att lita på Guds evangelium om Kristus. Herrens ord och löften gäller alla dagar. Låt oss inte lyssna till det egna hjärtats tankar. Låt oss i stället lyssna till Herrens ord. Det är fullbordat!

Det ordet står fast alla tider. I Ordet och sakramenten kommer han själv till oss med sin nåd och skapar tron i våra hjärtan.

Se uppåt!

Jag har läst en berättelse från segelfartygens tid. En ung och oerfaren sjöman blev under en storm sänd för att ordna något högt uppe i masten. Trots de hårda vindarna klättrade den unge mannen upp och ordnade det som skulle göras.

Men när han började klättra ner igen, tittade han neråt och han blev

yr i huvudet och rädd, för nu såg han hur båten rullade från ena sidan till den andra. Han kände snart hur han höll på att mista greppet och han ropade till sjömannen som stod på däck långt där nere: "Jag faller!"

Men sjömannen på däck ropade tillbaka: "Se inte ner, pojke! Se uppåt!" Och när han följde rådet återfick han lugnet och kunde nu säkert klättra ner från masten.

När vi har svårt för att tro evangeliet, finns hjälpen inte i det egna hjärtat utan i evangeliets ord från Gud. Se uppåt! Se upp på korset. Se inte ner på dig själv, det är inte hos dig själv du finner hjälpen. Se uppåt! Se upp på Kristus på korset! Han är din frälsning.

Jesus Kristus är frälsningen från Gud! "Han har sänt sitt folk förlossning och grundat sitt förbund för evig tid."

**Gud vare tack
för hans rika gåva!**

Artikelförfattaren har varit pastor i Vallberga Evangelisk-Lutherska Församling och är numera bosatt i Danmark.

Foto: John Lasén

Julpsalm: Jag står intill din krubba här

Paul Gerhardt (1653: Ich steh an deiner Krippen hier), övers. Katarina Eliasson (2007)

1. Jag står intill din krubba här,
mitt Jesusbarn, och tänker
att gåvan jag åt dig frambär
är livet som du skänker.
Ta mot mitt hjärta, sinne, själ,
låt allting dig behaga väl,
och använd mig efter din vilja.

2. Med fröjd vill mina ögon se
på barnet här, det lilla.
I vörtnad jag till honom ber,
jag står förundrad, stilla.
Om än min själ ett bråddjup var,
mitt sinne rymde vida hav,
förmädd jag dig aldrig fatta.

3. Tänk, du blev lagd på hö och strå
som fattiga och arma.
En kung, som borde sova på
små sidentäcken varma.
Men efter världens lust och fröjd
du frågar inte, vilar nöjd
förutan rikedom och ära.

4. Långt innan jag blev född du fanns
åt mig du skulle födas.
Du gav dig själv, liv åt mig vann
när du här lät dig dödas.
Långt innan jag lärt känna dig
Din Fadershand har skapat mig
till din, jag blev av dig utkorad.

5. När hjärtat tyngt av synder är
och ångerfull jag gråter,
så ropar du, min Jesus kär:
"Jag synderna förlåter.
Din skuld har jag åt dig betalt,
du får nu vara fri och glad,
för straffet tog jag i ditt ställe."

6. Även i dödens mörka natt
är du min sol, den klara.
Du gett åt mig den största skatt -
den att jag din får vara.
O, klara sol du i mig tänt,
den tro som har mitt hjärta vänt
till livet, räddat mig från döden.

7. Ett hoppas jag, min Frälsare:
att du är alltid nära,
och att jag må alltmer och mer
dig i mitt hjärta bära.
Så låt det då din krubba bli,
kom, lägg dig där, hos mig förbli,
så får jag del i dina fröjder.

D:r Martin Luther

**Predikan för julveckan,
lördag
Från Evangelisk själaspis
för hemmet**

Den Enföddes härlighet

**Och vi såg hans härlighet,
en härlighet som den En-
födde har av Fadern, och
han var full av nåd och
sanning. (Joh. 1:14)**

Denna text skall vi hålla högt i ära, och den som med tron fattar den, med honom är det ingen nöd. Han är ett barn av den eviga saligheten, till vilken ära han kommer genom den enfödde Sonen, som är Gud av evighet.

Förut använde evangelisten underliga ord, då han sade: I begynnelsen var Ordet, genom det har allt blivit till, och Ordet blev kött. Men nu säger evangelisten: Ordet är Guds enfödde Son, sann Gud och Skapare tillsammans med Fadern, och född av Fadern, såsom vi bekänner och ber: Vi tror ock på Jesus Kristus, Hans enfödde Son.

Det är vår kristna tro, att Jesus Kristus är sann Gud och sann människa, Faderns enfödde Son, född av Fadern i evighet och i tiden född av jungfrun Maria, och att de som tror på Honom blir frälsta från synden och allt ont.

Evangelisten har sagt: Ordet blev kött och bodde ibland oss, såsom en

annan människa. Vi har erfarit, att han var en naturlig människa. Dessutom har vi också sett Hans härlighet såsom enfödde Sonens härlighet av Fadern. Det bevisade Han på det sättet, att Han har uppväckt döda och själv genom gudomlig makt har uppstått från de döda, såsom Han i Joh. 10 säger: Jag har makt att ge mitt liv, och jag har makt att ta det tillbaka.

Så har Han såsom Ordet, blivit människa, och är full av nåd och sanning.

Han gör alltså en åtskillnad mellan Kristus och patriarkerna och Moses och alla profeterna, såsom den som är mycket större än de, ja, är Herre över allt.

Det är såsom ville han säga: Det har väl i alla tider funnits stora heliga män, som med ord och gärningar har bevisat, att de har varit Guds barn och vänner, genom vilka Gud har gjort många stora under.

De har lärt och predikat mycket, som i den heliga Skrift är sammanfattat och givet till oss. De har fördenskull varit stora, förträffliga män, även i världens ögon, och har trott på Kristus, den tillkommande Frälsaren, är Guds barn, födda av Gud såväl som vi.

De har med ord och gärningar gett sådana bevis, att man spårat gudomlig härlighet hos dem, såsom Gamla testamentets skrifter utvisar.

Men de kan inte förliknas vid Ordet, som har blivit kött. Därför skiljer evangelisten Guds enfödde Son från alla andra helgon och Guds barn, och säger: Vi såg Hans härlighet, som inte var ett stycke av nåd och sanning, såsom hos andra Guds barn, utan Han var full med, eller: Han var idel nåd och sanning. Ty Han har visat sig vara mycket annorlunda och härligare än

alla andra söner och barn på jorden.

Han har egen särskild härlighet av Fadern, varigenom Han är avskild från alla andra barn och söner, såsom den 45:e psalmen säger: Du älskar rättfärdighet och hatar orättfärdighet. Därför, Gud, har din Gud smort dig med glädjens olja mer än dina medbröder.

Han har också bevisat, att Han inte var ett av de vanliga barnen. Därom vittnar tydligt alla Hans underverk både före och efter Hans uppståndelse, att Han är den högste och förstfödde Sonen, som ger alla dem som tror på Hans namn makt och rätt att bli Guds barn.

Abraham, David, Elias, Petrus och Paulus är också Guds barn, men de förmådde inte ge andra makt, rätt och frihet till barnskapet, utan de, liksom alla andra trogna, mottar det av Honom.

Fördenskull är Han den ende verkliga Guds Son, vilken har sådan makt och rätt genom sin eviga födelse av Fadern.

Därför skall vi helt glada tacka och lova Gud för att vi, som till natur och väsende inte är barn, genom Honom kommer till sådan makt och härlighet, att vi blir Guds barn, nämligen de av oss, som tror på Hans namn.

*I nåd och sanning bland oss bor
den dolde Guden, mild och stor,
en Frälsare för alla.*

*Vi skåda nu Hans härlighet
som ende Sonens härlighet
och till Hans fötter falla.*

*Hav tröst,
mitt bröst:
gläds att Ordet
kött är vordet,
Gud förklarad
och Hans kärlek uppenbarad.*

[Den svenska psalmboken 132:2, 1986]

Paul Gerhardt – den store tröstaren

Efter ett kvällsföredrag av **Gunnar Edwardsson, på Evangelisk-Lutherska Bekännelsekyrkans årskonferens i Åsljunga den 6 juli 2007. Bearbetat.**

I Biblicum nr 3/2007 ingår en nyöversatt psalm av Gerhardt: Min själ, stäm upp.

Psalmsången har alltid varit viktig i den lutherska kyrkan. Egentligen infördes den i gudstjänsten av den lutherska kyrkan. I de reformerta kyrkorna fick man i varje fall till en början enbart sjunga bibelord. Den romersk-katolska kyrkan hade enbart den gregorianska sången med enstämmiga melodier. Först senare infördes flerstämmiga sånger.

I den lutherska reformationen kom Martin Luther att bli den första viktiga psalmförfattaren. Han har gett oss både text och melodi till flera psalmer.

Det som den lutherska kyrkan hade börjat med kom sedan också in i de reformerta och anglikanska kyrkorna, och i dag sjunger man psalmer även i den katolska kyrkan.

De första lutherska psalmböckerna innehöll emellertid inte så många psalmer. Men snart började ett gediget psalmförfattande. Vi har i dag till exempel Philipp Nicolais viktiga psalmer *Wachet auf* och *Wie schön leuchtet der Morgenstern* som har kallats koralernas konung respektive drottning.

På 1600-talet framträdde Paul Gerhardt (1607–1676) som blev en av lutherdomens främsta psalmförfattare. I Sverige hade vi på 1600-talet Haquin Spegel (1645–1714) och i Danmark verkade under samma tid Thomas Kingo (1634–1703).

Gerhardt-jubileum i år

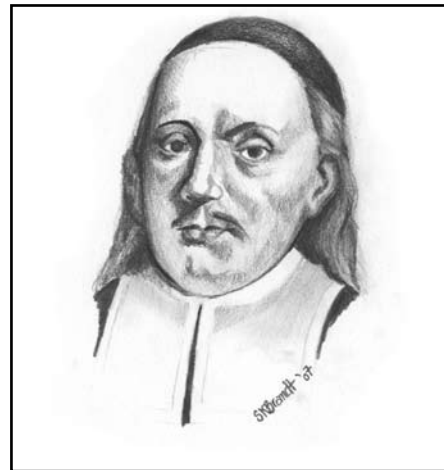
I år är det jubileum just för Paul Gerhardt. Det är 400 år sedan han föddes den 12 mars 1607. Jubileet har uppmärksamrats framför allt i Tyskland, men även på olika sätt i Sverige.

Han föddes i Gräfenhainichen i närhet av Wittenberg. Hans far dog när han var 12 år, och hans mor när han var 14 år. Han hade många syskon, som placerades ut i familjer. Paul kom till en klosterskola i Grimma. Gamla kloster fanns på den tiden överallt och de gjordes ofta om till skolor. Klostret i Grimma blev en mycket sträng internatskola. Hans bror orkade inte med och slutade. Men Paul kom igenom. Han blev sedan huslärare hos mera välbeställda människor.

Sedan kom han till en rådmästare i Berlin och gifte sig med ett av barnen i hemmet. I Berlin träffade han också Johann Crüger som var kantor. Gerhardt diktade tillfällighetsdikter till bröllop med mera och började sedan skriva andliga dikter. Crüger satte melodi till dikterna. Crüger var också den som publicerade psalmerna och många kända psalmer kommer från detta samarbete.

Paul Gerhardt kom att uppleva det 30-åriga kriget, som varade åren 1618–1648. Arméer vandrade genom landet och det var svåra tider.

Innan Gerhardt blev huslärare bodde han ett tag i Wittenberg. Han var med när Gustav II Adolf gjorde intåg i Wittenberg på väg mot Breitenfeld och Lützen. Han var också med när liktåget drog tillbaka efter kungens död i slaget vid Lützen. Byn där han var född brändes upp också av svenskarna. Överallt gick krigets farsoter fram. Man skulle tycka han var ganska uppgiven om han skulle skriva psalmer på det temat. Men han är så hoppfull och fast i sin tro på frälsaren Kristus, och därför blir hans psalmer och sånger väldigt uppbyggliga.

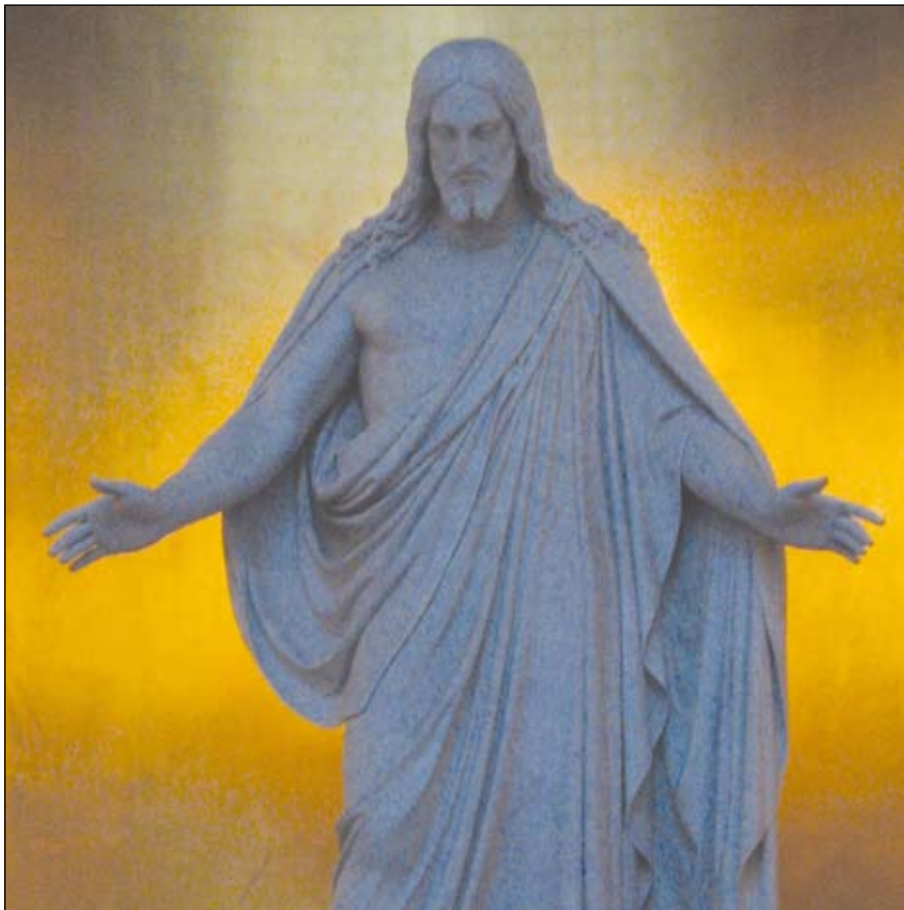
Paul Gerhardt hade ingen riktig teologutbildning men blev präst vid 44 års ålder. Han gifte sig när han var över 40 år. Hustrun var mer än 20 år yngre. De fick sex barn, men bara ett av dem överlevde honom. De flesta dog av undernäring i tidig ålder. Det var en stor barndödlighet på den tiden. En psalm som han har skrivit handlar just om sorgen efter ett av barnen. Men Paul Gerhardt lägger allt i Guds hand.

Den store tröstaren

Paul Gerhardt har kallats den store tröstaren. Han är en mycket uppbygglig psalmförfattare och har skrivit oerhört värdefulla texter. Hans goda vänner var Johann Crüger och Johann Georg Ebeling, som också skrev melodier och gav ut psalmerna. Sammanlagt ett 80-tal psalmer kom in i den tyska psalmboken. Några av dem har sedan införlivats i den svenska psalmboken och i många andra länders psalmböcker.

Hela 139 psalmer av Gerhardt finns med melodier och tyska texter på Internetadressen <http://www.kirchehoechstenbach.de/html/paul_gerhardt_gesangb_.html>.

De flesta av Gerhardts psalmer omfattar minst 10–12 verser. Per och Kjerstin Jonsson har översatt flera av

Thorvaldsens berömda Kristusstaty i Köpenhamns domkyrka.

dem till svenska. En nyöversättning till svenska av Katarina Eliasson finns på s. 21.

En av de psalmer som vi ska bekanta oss med heter *Lobet den Herren*. Den är egentligen en lovsång på morgonen, när man har vaknat och finner att man kan röra händer och fötter, att inte tjuvar har brutit sig in och ingen eldsvåda har drabbat hemmet. Gud har låtit sina änglar beskydda oss.

I korthet är innehållet i psalmen följande:

Första versen uppmanar till lovsång, att sjunga till Herrens ära inför hans altare.

I andra versen prisar vi Herren för att han har gett oss livet och beskyddat oss faderligt under natten och låtit oss glada vakna upp ur sömnen.

Vidare lovar vi Herren för att vi kan använda våra sinnen, händer och fötter, och att vi kan använda vår tunga och våra läppar får vi tacka hans välsignelse för.

I fjärde versen prisar vi Herren för att inte eldsvåda härjat och bränt ner

vårt hus, vilket beror på att vi sitter i hans knä.

Vi prisar Herren för att inte tjuvar och rövare överfallit oss. I stället har Gud satt sin ängel att vaka över oss.

Från sjätte versen formar Paul Gerhardt en bön, som fritt återgiven lyder: Trogne Herde, alla gåvors brunn, låt din hand och din godhet sväva över oss. Döm våra hjärtan så att vi inte slarvar, utan förblir fromma och väntar på din ankomst.

Psalmen slutar med en bön att Herren ska komma, och att alla som bekänner sig till honom för evigt ska sjunga Herrens lov.

Jesusfromhet

Det finns många märkliga skeenden i kyrkans historia. Tittar vi tillbaka på reformationen och Martin Luther och det som sedan skedde här i Norden ser vi att inget skedde av sig självt. Det finns orsaker bakom allt.

Ofta tänker vi på medeltiden som en ganska mörk period, åtminstone

när det gäller evangeliet. Till en del är detta riktigt, framför allt när man satte Maria som medåterlöserska, eller när man satte in avlat och böner som en förtjänst inför Gud.

Men under medeltiden fanns även en Jesus-fromhet. Den mest kända av företrädarna för den var Bernhard av Clairvaux. Av honom finns flera utläggningar och predikningar bevarade. Han levde i början av 1100-talet och var bekant med biskop Eskil av Lund som var med och grundade klostren i Alvastra och Nydala.

Jesus-fromheten som vi kan finna hos Bernhard av Clairvaux återfinner vi också hos Paul Gerhardt. Det viktigaste hos honom var meditationerna över Jesu lidande. Tänker jag för mycket på Guds dom, så att jag glömmer hans barmhärtighet, då förlorar jag tron.

Gerhardt hade fått klart för sig att allt beror på Guds barmhärtighet, nåd och kärlek. Jesu Kristi lidande manifesterar allt detta.

Hos Gerhardt är "det saliga bytet" ett kännetecknande begrepp. Vi har det i flera av våra psalmer, t.ex. nr 868, "Du store smärtoman" i Per Jonssons psalmbok:

*Du lät dig binda hårt
för att oss bundna frälsa.
Ditt kors är all vår tröst,
och dina sår vår hälsa.*

I psalmen går vi igenom varje detalj i Jesu lidande och ser dess betydelse för oss. Vi har upprepade motsattpar: han genomborras – vi helas, han dödas – vi uppväcks till liv.

Om vi vänder oss fram här i kyrkan där vi befinner oss just nu, så ser vi en typisk altartavla från 1800-talet: ett naket kors och Thorvaldsens Kristusstaty. Just under 1800-talet blev det vanligt med ett naket kors och i bästa fall någon Kristusstaty.

Den gamla tiden, både katolsk och luthersk, såg alltid ett krucifix på altaret, och altarbilden var antingen Golgata-skeendet eller nattvardens instiftelse.

Lutherdomen tog över detta från medeltiden och ändrade det inte. Man såg att detta var det som man själv förkunnade. Kristi försoning och nattvarden var avgörande och viktiga, och att framställa det i bilder var aldrig något problem för lutheraner.

Det berättas att när människor nal-kades döden, höll man fram för dem ett krucifix för dem och uppmanade dem att se på den korsfäste och tro.

Det som framställdes på altarbilder och som Bernhard av Clairvaux hade framställt om Kristi lidande, det gick igen i luthersk psalmdiktning. Både det saliga bytet och Jesus som kors-fäst kommer därför igen i Gerhardts passionspsalmer. Kristi lidande är min hälsa. Han far ner i helvetet för att jag ska frälsas. Han dör, och jag uppstår.

Den lidande Frälsaren i centrum

Det märkliga är att denna Kristus-fromhet går lite krokiga vägar, fram-för allt i bönböcker under 1500-talet. Man lånade meditationer från katol-ska kyrkan till lutherska bönböcker. Framför allt blev meditationer om Kristus som den lidande Frälsaren vanliga. Det kom sedan i förläng-ningen in i den herrnhutiska världen,

till Rosenius och också till oss. Vi sjunger just sådana psalmer och ser hur riktigt budskapet är.

En sådan psalm är *O Haupt, voll Blut und Wunden* (O huvud, blodigt sårat), nr 731 i Per Jonssons psalm-bok (nr 60 i den finlandssvenska psalmboken). Psalmen är inte med i sin helhet här, men några verser har tillfogats senare.

Den här psalmen har framför allt gjorts klassisk genom Johann Sebas-tian Bach, som använt psalmen med dess olika verser i Matteuspassionen. Efter att evangelisten förkunnat att Je-sus säger "Det är fullbordat" sjunger kören "När jag ska lämna världen, så lämna du ej mig". Det här är typiskt för Gerhardt, att Jesu lidande hela ti-den tillämpas så att jag själv ska fräl-sas genom honom.

Här ges ett försök till nyöversätt-ning av de sista verserna:

*När jag en gång ska sluta,
så lämna du ej mig.
När jag ska lida döden,
så träd du fram för mig.*

*När ångest griper hjärtat,
och jag blir utom mig,
så tag mig ut ur våndan,
i kraft av din korsdöd.*

*Var skölden för mitt sinne
till tröst uti min nöd,
och låt mig skåda bilden
då du led korsets död.
Då vill jag till dig blicka,
då vill jag full av tro
dig fast mot hjärtat trycka,
ditt kors ger frid och ro.*

Här finns frågorna kring hur jag ska lämna världen, hur jag ska dö. Här finns bönen: lämna du ej mig, för då du är med, är jag utan fara. I kraft av hans korsdöd kan jag gå fri.

Det är förunderligt väl skildrat. Psalmen är självklar under passions-tiden, men de här sista verserna kan man sjunga när som helst.

Artikelförfattaren är präst i S:t Johannes Evangelisk-Lutherska församling i Yxenhult, Sverige.

1. O Haupt voll Blut und Wunden,
voll Schmerz und voller Hohn,
o Haupt zum Spott gebunden
mit einer Dornenkron,
o Haupt, sonst schön gezieret
mit höchster Ehr und Zier,
jetzt aber hoch schimpfiet:
Gegrüßest seist du mir!

2. Du edles Angesichte,
davor sonst schrickt und scheut
das große Weltgewichte:
wie bist du so bespeit,
wie bist du so erbleicht!
Wer hat dein Augenlicht,
dem sonst kein Licht nicht gleicht,
so schändlich zugericht?

3. Die Farbe deiner Wangen,
der roten Lippen Pracht
ist hin und ganz vergangen;
des blassen Todes Macht
hat alles hingenommen,
hat alles hingerafft,
und daher bist du kommen
von deines Leibes Kraft.

4. Nun, was du, Herr, erduldet,
ist alles meine Last;
ich hab es selbst verschuldet,

was du getragen hast.
Schau her, hier steh ich Armer,
der Zorn verdienet hat.
Gib mir, o mein Erbarmen,
den Anblick deiner Gnad.

5. Erkenne mich, mein Hüter,
mein Hirte, nimm mich an.
Von dir, Quell aller Güter,
ist mit viel Guts getan;
dein Mund hat mich gelabet
mit Milch und süßer Kost,
dein Geist hat mich begabet
mit mancher Himmelslust.

6. Ich will hier bei dir stehen,
verachte mich doch nicht;
von dir will ich nicht gehen,
wenn dir dein Herze bricht;
wenn dein Haupt wird erblassen
im letzten Todesstoß,
alsdann will ich dich fassen
in meinen Arm und Schoß.

7. Es dient zu meinen Freuden
und tut mir herzlich wohl,
wenn ich in deinem Leiden,
mein Heil, mich finden soll.
Ach möcht ich, o mein Leben,
an deinem Kreuze hier

mein Leben von mir geben,
wie wohl geschähe mir!

8. Ich danke dir von Herzen,
o Jesu, liebster Freund,
für deines Todes Schmerzen,
da du's so gut gemeint.
Ach gib, dass ich mich halte
zu dir und deiner Treu
und, wenn ich nun erkalte,
in dir mein Ende sei.

9. Wenn ich einmal soll scheiden,
so scheide nicht von mir,
wenn ich den Tod soll leiden,
so tritt du dann herfür;
wenn mir am allerbängsten
wird um das Herze sein,
so reiß mich aus den Ängsten
kraft deiner Angst und Pein.

10. Erscheine mir zum Schilde,
zum Trost in meinem Tod,
und lass mich sehn dein Bilde
in deiner Kreuzesnot.
Da will ich nach dir blicken,
da will ich glaubensvoll
dich fest an mein Herz drücken.
Wer so stirbt, der stirbt wohl.

Ingen frukt

**Sammandrag av predikan
vid nyårsbönen i Luther-
salen, Vasa, nyårsaftonen
31.12.2000
av Ola Österbacka**

Sedan berättade Jesus denna liknelse: "En man hade ett fikonsträd planterat i sin vingård, och han kom för att se om det fanns frukt på det, men han fann ingen. Då sade han till sin trädgårdsmästare: I tre år har jag kommit och letat efter frukt på det här fikonsträdet men inte hittat någon. Hugg ner det! Varför skall det få suga ut jorden? Men trädgårdsmästaren svarade honom: Herre, låt det stå kvar även i år, tills jag har grävt omkring det och gödslat. Kanske bär det frukt nästa år. Annars skall du hugga ner det."
(Luk 13:6–9)

Jesu liknelse om fikonsträdet brukar tolkas som en bild av det judiska folket. Fikonsträdet finns också med i Matt 21, när Jesus förbannar ett fikonsträd som inte bär frukt. I samma kapitel använder han också bilden av en vingård, där han utsäger betydelsen så klart att de skriftlärdar förstår att han avser dem.

Men vi har ingen orsak att låta tolkningen stanna endast vid judafolket. Ordet är aktuellt också för oss i dag och i vårt land.

Ingen frukt under tre år

Jesus var verksam under 3,5 år bland sitt folk. Han hänvisade till profeter som hade talat om honom, och dem hade man mördat (Matt 23:34, 37). Han ville verkligen samla sitt folk.

Men folket svarar med att dräpa profeterna och slutligen honom själv. Vi läser i Jer 8:4–13 bland annat:

Vi är visa, vi har Herrens lag.

De tar det lätt med att hela dottern mitt folks skada och säger: "Allt står väl till, allt står väl till." Men allt står inte väl till.

Judafolket berömde sig över sitt yttre, men i sitt hjärta var de Guds fiender.

Vi säger på motsvarande sätt: "Vårt folk är ett kristet folk, vi har varit kristna i mer än 800 år. Vår förening har varit verksam snart 130 år, vi har Luthersalen, vi kan läran. Vi vet nog!" *)

Men profetens budskap är:

De tar det lätt med helandet av mitt folks skada.

Vilken skada talar Jeremia om?

Dels handlade det om avgudadyrkan, som man förföll till genom uppblandning med andra folk. Man brukar kalla det unionism. En röd tråd genom historien är varningarna för uppblandning med hedningar, att dyrka de andra folkens gudar, andligt äktenskapsbrott.

Samtidigt var man noga med en yttre fromhet, man hade templet och

offren. Men Jesus drev ut handlarna ur templet!

Vad är gudsfolkets skada i dag?

Vad tar vi det lätt med? Vad är det som behöver botas?

Den skada som Jeremia påtalade finns också bland oss: en uppblandning av det sanna med det falska, det som kallas unionism. Mitt ibland oss finns surdegen och det fagra talet som hotar föra oss vilse.

När Gud säger: "Dra er ifrån dem!" avser han inte att vi ska hålla oss väl med dem som lär falskt och låtsas som om det inte är farligt. Nej, han säger (Upp 18:4):

Gå ut ur henne, så att ni inte gör er delaktiga i hennes ondska.

Men vad gör vi? Vi visar på vår kunskap, på vår lära, på vår gamla tradition, på vår kraft att stå emot det farliga. Och så hoppas vi vinna förståelse och människors beröm för det.

Men vad har vi för omsorg om hedningarna som går omkring oss på vår arbetsplats, på gatan? Kanske säger vi: Vi har ju mission i Kenya! *)

Dövar vi vårt samvete med att ge en liten bit av vårt stora överskott i kollekten, eller i insamlingen, för att sedan fortsätta att njuta av våra rikedomar och vara stolta över vår egen tillräckliga fromhet?

Herren säger till oss i dag, då vi rannsakar oss efter det gångna året, så som han sade till Laodiceas församlingstjänare (Upp 3:19):

Var därför ivrig och omvänd dig.

Jesus gräver ännu en gång kring trädet

Ännu en gång ser det ut som om Herren skulle ge oss ett nytt år. Tänk vilket tålamod! Än är det nådens dag, än kallar han oss till sig.

Låt oss lära oss av Moses ställföreträdande bön för sitt folk efter synden med guldkalven (2 Mos 32:32):

Men förlåt dem nu deras synd. Om inte, så utplåna mig ur boken som du skriver i.

Vi kan också lära oss av Daniels bön (Dan 9), hur han, den som ingen kunde anklaga för någon yttre synd ställer sig själv i syndarnas led:

Du, Herre, är rättfärdig, men vi har dragit skam över oss. (...) Vi var upproriska mot honom och lydde inte Herrens, vår Guds röst. Vi vandrade inte efter de lagar som han förelade oss genom sina tjänare profeterna.

Det är först och främst ledarna som ska böja sina knän och gå före i ånger och bekännelse av synd.

Ännu i dag får vi också gå tillbaka till evangeliet och lära oss:

Jesus kom för att kalla syndare till bättring. Han kom inte för de rättfärdiga.

Jesus kom för att frälsa syndare: han skulle betala vår ofantliga skuld, stryka ut det som stod emellan oss och Gud, så att vi får vara Guds barn.

Han kom för att förena oss med sig i dopet, klä oss i sin rättfärdighet, oss som är orena, syndare av födelsen.

Han kom för att kalla oss att leva i gemenskap med honom och göra boskillnad med orättfärdighet, lögn och skenhelighet, för att träda upp mot ondskan i alla dess former, och för att med honom lida samma smälek som han led bland människor.

Därför förmanar han i dag, på årets sista dag:

I dag, om ni får höra hans röst, förhärda inte era hjärtan!

Det kan vara sista gången vi har hans ord med oss. Det kan vara min sista predikan, och därför måste jag vara allvarlig. Det kan vara min sista nyårsafton.

Vad ska vi göra?

Vi ska vända tillbaka till korset, till Jesus! Du har väl inte glömt ditt bibelstudium? Och var inte rädd att

följa Ordet i vardagen – och ta kostnaderna.

Tänk också på din medmänniska – du lever inte för dig själv!

Var beredd att möta Herren och göra räkenskap!

Detta får vi göra i dag, med full frimodighet, för att Herren ännu gräver runt fikonsträdet.

Herren vare tack för hans stora tålamod och barmhärtighet.

*) Predikosituationen var de aktuella förhållandena i SLEF.

Jesus – världens ljus

Av Alf Lönnquist

Jesus talade åter till dem och sade: "Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus." (Joh 8:12)

Vi firar trettondag – julkretsens sista högtid. Trettondagen har många namn: Epifania (uppenbarelse), Stjärnans dag, Missionens dag, och Ljusets dag. Ja, vilket namn vi än använder är allt sammanfattat i ett enda ord: LJUSET med stort L, dvs. KRISTUS. "Jag är världens ljus", säger Jesus i vår text.

Samtidigt läser vi hos profeten Jesaja den verklighet som är rådande i världen för syndens skull (Jes 60:2): "Se, mörker skall övertäcka jorden och töcken folken."

Det är fråga om ett andligt mörker. När människorna inte tog vara på sin kunskap om Gud utan avföll, "blev deras oförståndiga hjärtan förmörkade". Ja, "mörker all vår själ betäcker ...", sjunger vi i psalmen. Detta är allvarligt och ytterst farligt.

När Gud i den brinnande busken uppenbarade sig för Mose, frågade Mose vem han skulle säga hade sänt honom till Israels folk. Gud svarade Mose: "Jag är den jag är." Och han säger vidare: "Så skall du säga till Israels barn: JAG ÄR har sänt mig till eder."

Efter den gången var det klart för varje israelit, att endast Gud kan kalla sig "Jag är". "Jag är" var alltså ett namn på Gud. "Han som var, som är och som förbliver."

När Jesus sedan säger sitt "Jag är", så vet man vad det betyder. Jesus säger så därför att han är Gud. Han har utgått från Gud, han är ett med Gud. Han är stor, och storheten består just i vad han har gjort för oss och hela världen.

I Johannesevangeliet använder Jesus sju gånger detta "Jag är" (6:35,

8:12, 10:7, 10:11, 11:25, 14:6, 15:1). Alla gånger framstår han som den gudomligt enastående, som säger sitt "Jag är", och vad han i denna världen ÄR för oss människor. Också i vår text framträder han och säger sitt gudomliga, anspråksfulla och trösterika ord: JAG ÄR!

Låt oss lyfta fram två sanningar i texten.

Jesus är världens ljus

När Jesus säger "Jag är världens ljus", så är detta inte ett vackert talesätt eller bildspråk. Det är fråga om ett gudomligt anspråk. Jesus är den ende som är bara ljus. I honom finns intet mörker.

När han blev anklagad av dåtidens andliga ledare, fann man intet för vilket han kunde dömas till döden. Man måste vittna falskt mot honom, och således blev han dömd oskyldig vad gäller hans egen synd. Men han blev dömd skyldig genom Faderns rådslut för oss och vår skuld.

I mångt och mycket upplever vi en liknande situation i dag. Många falska vittnen träder fram. Man talar inte om Bibelns Jesus, om den korsfäste, dödade och uppståndne Jesus. Man tiger om hans Golgataoffer för hela världen, och man utmålar honom som en drömmare, en man "från den tiden", vars ord man inte

i dag, i en upplyst värld, kan ta på allvar. Han skulle säkert ha gjort som många människor gör i dag. Helst av allt vill man få honom dömd. Bort med honom! Han är obekväm för vårt liv och handlande.

När hans böddlar sedan står vi korset och ser och hör honom när han ger upp andan måste de bekänna: "Förvisso var denne man Guds Son."

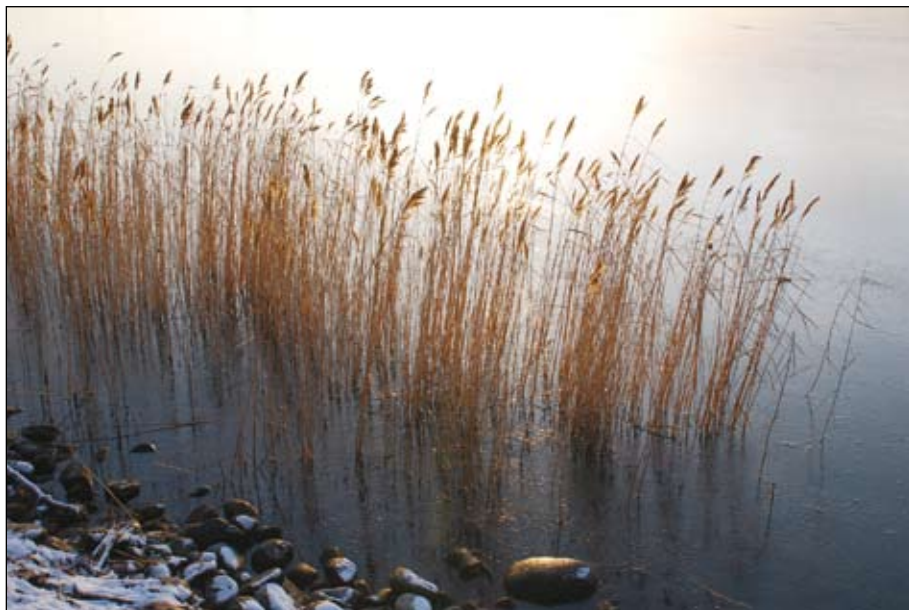
Utan Jesus som vår Frälsare och Saliggörare skulle ingen strimma av hoppets ljus finnas för oss människor när det gäller vårt eviga liv och vår salighet. "Ty i honom är det som vi lever, rör oss och är till."

Utan evangeliet – Ordet – om Kristi lidande och död är varenda människa utlämnad åt det eviga mörkret och den eviga förtappelsen. Detta är Skriftens entydiga vittnesbörd, om vi tror det eller inte.

Men i det profetiska Ordet och löftet läser vi (Jes 9:2):

Det folk som vandrar i mörker skall se ett stort ljus, ja, över dem som bor i dödsskuggans land skall ett ljus skina klart.

Så står löftets fullbordan bland oss som bor i dödsskuggans land och ropar ut: Jag är Ljuset! Ja, ni gör väl om ni aktar på Ljuset till dess att dagen gryr och morgonstjärnan går upp i era hjärtan.

Men här bör det betonas, att när Jesus säger att HAN är VÄRLDENS LJUS, så betyder detta att han inte har kommit endast för ett folk, eller några folk. Nej, han är VÄRLDENS LJUS. Han tillhör alla. Hans offer på Golgata gäller alla. Hans frälsning gäller alla.

Simeon utbrister när han, i Jerusalems tempel, håller Jesusbarnet i sin famn:

Mina ögon har sett din frälsning vilken du har berett till att skådas av alla folk, ett ljus som skall uppenbaras för hedningarna och en härlighet som skall ges åt ditt folk Israel.

Har du funnit detta ljus? Tror du på ljuset? Sätt det då inte under bordet – låt det få lysa i denna mörka, onda värld.

Räds ej bekänna Kristi namn, fast världen än det skyr ... (Psb 423)

När apostlarna på pingstdagen i Andens ljus får se att Kristi offer var att föra oss människor från syndens och otrons mörker till ljus, liv och salighet, då upphör de inte att förkunna detta och vara ljusets väktare och budbärare där de går fram. De var sin uppdragsgivare trogen: Guds hemlighet – evangeli hemlighet – skulle inte hållas hemligt, utan förkunnas, proklameras för alla människor för att alla må bli förda från mörkrets sfär in i Guds gemenskap. Detta uppdrag gäller fortfarande för alla som vill vara sin Herre trogen.

Jesus är ditt ljus

"Den som följer mig", säger Jesus, "han skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus." Detta betyder två saker.

För det första: Den som inte tror på Jesus vandrar i mörker. Man må sedan vara hur lärd och upplyst som helst. Man vandrar trots allt i andligt mörker, ja, irrar omkring som en "blindbock" med förbundna ögon – om inte Guds Ande fått öppna den människans ögon till att se nåden i Jesus Kristus. Se, vad som är det viktigaste i livet. I denna mörker- och nödsituation kan ingen människa hjälpa.

Nej, fly till ljuset Kristus, till Ordet som dömer all synd, avslöjar all smuts och allt elände och vägleder till det eviga ljuset. Ty vad hjälper det en människa om hon vinner hela

världen, med all dess syndanöjen och flärd, men förlorar sin själ.

För det andra säger oss Ordet: För den som tror på Jesus är han LIVETS LJUS. Man inte bara ser ljuset, i det ljuset får man livet. Ty ljuset är livets ljus.

Och får Herren Jesus vara ditt ljus, ditt liv, ditt allt under nådatiden, då skall du hitta rätt väg till liv och evig salighet hos Gud. Må Herren få leda

oss alla dit för sin nåds och barmhärtighets skull.

*Ty, det största ljuset,
som jag kan äga,
är att ha Frälsaren
från all min brist.
Men – det största mörker
som är att säga:
är att ha allt,
men ej ha Jesus Krist.
Amen.*

Böcker

Vem är han?

Det skrivs mycket om Jesus i vår tid. Dan Brown blev rik på att koka ihop en fantastisk historia om att Maria Magdalena fick en dotter tillsammans med Jesus. Lena Einhorn menar att Jesus kom tillbaka som aposteln Paulus. Jonas Gardell ska snart ge ut en bok om Jesus. Inför varje julhelg publiceras intervjuer som ifrågasätter Bibelns uppgifter om Jesu födelse.

Därför är det befriande att det nu finns en bok om Jesus, som man kan lita på. Seth Erlandsson presenterar en systematisk framställning om Nya testamentets Jesus, samtidigt som han tillbakavisar kritikernas angrepp med objektiva argument.

Boken omfattar 12 kapitel. Den börjar med att fastställa tidpunkten för Jesu födelse. Enligt författaren finns många goda skäl att tro att Jesus föddes i slutet av december år 5 f.Kr. Hans offentliga verksamhet började i slutet av år 26 eller i början av år 27, och därmed skulle hans död och uppståndelse ha inträffat år 30. Långfredagen dateras till 7 april.

Det andra kapitlet utgör en huvuddel av boken och beskriver vad Nya testamentets skrifter säger om Jesus. Ständigt återkommer frågan: Vem är han? Och svaret blir alltid det samma som koncentrerat uttalas av Petrus: Han är Messias, den levande Gudens Son.

I de följande kapitlen går författaren igenom vad utombibliska källor säger om Jesus, vad bibelforskare menar, hur de olika evangelierna skiljer sig från varandra och vad de har gemensamt, vad de gnostiska

evangelierna berättar och vad Gamla testamentet säger om Jesus. Vidare behandlas tematiskt Jesus och Guds rike, Jesus som tjänare samt Jesu relation till Fadern och Anden. Det näst sista kapitlet beskriver olika uppfattningar om Jesus och varför de har uppkommit, och i det sista kapitlet får vi vara med om ett sammanfattande bibelstudium.

Boken är inte bara en bok man vill läsa igenom, utan den är också en handbok som man behöver ha till hands när man konfronteras med olika uppfattningar och behöver stöd för trons försvar.

Boken säljs för 20 € på Logos förlag. En utmärkt julgåva!

OLA ÖSTERBACKA

Seth Erlandsson: Vem är han? Den verkliga Jesus från Nasaret. XP Media 2007. ISBN 978-91-89299-45-0

Kristi kärlek

Kristi kärlek tvingar oss, eftersom vi är övertygade om detta: en man har dött för alla, och därför har hela människosläktet dött. (2 Kor 5:14)

Det som utmärker sanna kristna är att Kristus har blivit deras glädje och deras lovsång. De gläds över vad Kristus har gjort för deras frälsning, och de har sin frid i hans försoningsverk. Det är detta som skiljer sann och falsk kristendom åt, även om den till det yttre kan se ganska likadan ut.

I en stad bodde två bröder. De var varann så lika som två människor kan

vara. De hade fått samma uppfostran och blivit undervisade av samma lärare. De blev också väckta samtidigt och började sträva efter att bli sanna kristna. De deltog livligt i den kristna verksamheten men kände dock ofta i sitt inre en gnagande oro. På detta sättet fortgick det en tid.

När den äldre brodern var bortrest några dagar, satt den yngre en kväll och läste i Bibeln. Och nu var hans frälsningsstund inne. När han kommit till 2 Kor 5:14, stannade han till i förundran: *"En man har dött för alla, och därför har hela människosläktet dött."*

Han såg vad han aldrig förut sett, nämligen att allt blev väl, när Kristus blev gjord till synd för oss och dog så helt i vårt ställe, att det var som om vi alla dött. Strax började han med barnslig förtrolighet prisa och tacka sin Frälsare.

När nu den äldre brodern kom hem från sin resa, märkte han strax förändringen i sin brors ansiktsuttryck. Den hälsning han mötte fick honom att undra vad som hänt. Han förstod att det skett något särskilt och frågade brodern, varför han var så glad. "Jo", svarade denne, "först nu har jag sett Guds härlighet i Kristus. En har dött för alla, alltså har de alla dött. Genom hans sår har jag nu funnit läkedom för allt det som du vet ständigt plågade mig."

Brodern stod en stund i tyst förundran. Så frågade han: "Har du aldrig vetat detta förut?" Den andre svarade: "Har du vetat det men aldrig glatt dig åt det? Vi har nog vetat det på visst sätt, men varför har det aldrig glatt oss?"

Från denna stund fanns en märkbar skillnad mellan dessa bröder, som annars var varandra så lika. Den yngre kunde aldrig tröttna att lovsjunga Kristi verk på Golgata. Han hade verkligen fått en ny sång i sin mun och höll nu allt som ren förlust mot det som var långt mer värt: att få lära känna Jesus Kristus. Men den äldre brodern blev alltmer ointresserad och skeptisk, lagisk, stel och död.

Mer behövs inte för att förklara vad som är hemligheten med en sann kristendom. Inför detta bör var och en först och främst pröva sin egen kristendom och tacka sin Gud om han – i likhet med denne yngre bröder – fått sitt allt i Jesus Kristus och därmed lärt den nya sången.

*Jesus, du min skatt, min sköld,
Klippa, borg och fäste,
Ljus i mörker, sol i köld,
Vän den allra bäste,
Lugn i stormen, hjälp i nöd,
Tröst i sorg och smärta,
Kraft i svaghet, liv i död,
Dig tillhör mitt hjärta.*

C.O. Rosenius
ur Jag hör hans röst

Styrelsen informerar

Detta nummer sänds ut till ett betydligt större antal mottagare än vanligt, även till många i Sverige i samarbete med några församlingar. Därför finns ingen egentlig verksamhetsinformation med i tidningen.

Vi vill dock berätta om ett par nyheter som kommer att påverka Föreningens verksamhet i avgörande utsträckning den närmaste tiden.

Precis innan detta går i tryck blev det klart, att Föreningen Logos fått möjlighet att köpa in en rätt stor verksamhetslokal i Vasa till ett synnerligen fördelaktigt pris. Lokalen har tidigare innehaft av de svenska frimurarna i Vasa. Den ligger vid Biblioteksgatan 5 men hör till bostadsaktiebolaget Skolhusgatan 13.

Köpet kom till på ett synnerligen ovanligt sätt, och vi kan inte se det på annat sätt än att Gud har försett oss med denna lokal. Flyttningen kommer att ske rätt snart. Serverfunktionerna överflyttas före årsskiftet.

Under mellantiden kan det bli nödvändigt att avstå från direktsändningarna i LogosDirekt, men arkivet ska upprätthållas som tidigare. Det blir nu sannolikt möjligt att få en fiberoptisk anslutning med större kapacitet.

En annan faktor som kan förändra verksamhetsplaneringen är att en fristående evangelisk-luthersk församling håller på att planeras. Om den förverkligas är det tänkt att den övertar gudstjänstverksamheten i samverkan med Föreningen. Detta gör att vi inte har någon långtidsplanering av gudstjänster för närvarande, utan hänvisar till information i Logos-mappen.

Bibelstudieverksamheten kommer dock att, om Gud vill, fortsätta enligt tidigare mönster, dvs. med en samling varannan torsdag kväll med början från torsdagen efter trettondagen.

Vasa, den 28 november 2007
Styrelsen

Logos – organ för Föreningen Logos i Österbotten rf.
Biblioteksgatan 5, FI 65100 VASA

Redaktion: Klas-Erik Isaksson, John Lasén, Roger Pettersson, Ralf Sandberg och Ola Österbacka. Ansvarig utgivare: Klas-Erik Isaksson.

Detta nummer ges ut i samarbete med Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet och Silverdalens Evangelisk-Lutherska Församling.

Ritade porträtt: Signe Kofoed-Brandt. Pärm och övriga nya fotografier: Ola Österbacka. Övriga illustrationer är hämtade från www.biblepicturegallery.com. Layout: OF system / Ola Österbacka.

Material sänds helst via e-post till ola@ofsystem.fi eller per post till Skolhusgatan 11 A 9, 65100 VASA.

Tidningen sänds till dem som stött föreningen eller meddelat intresse. Gåvor för spridningen betalas i Finland till bankkonto 497028-241584 och i Sverige till PlusGirokonto 407 99 53-8.

Tryck: Waasa Graphics, Vasa, Finland.
ISSN 1459-3378

Värdefulla böcker

som erbjuds bl.a. från Logos förlag:

William F. Beck: Bibeln i bilder från skapelsen till urkyrkan

Den svenska texten följer oftast Svenska folkbibeln i något förkortad form.

376 s, 15 €

Siegbert W. Becker: Guds dårskap

Boken är ett måste för alla som vill tränga djupare in i Bibeln och i Luthers teologi. Oklarheter om vad Bibeln verkligen lär i en rad frågor skingras genom professor Beckers skarpsinniga analys av förnufts plats i Luthers teologi.

Biblicum 2006, 191 s, 11 €

John Bunyan: Kristens resa (nyöversättning)

Kristens resa, som utkom 1678 i England, är ett av världslitteraturens mest översatta och spridda verk. Den är framför allt ett andligt storverk.

Artos & Norma bokförlag 2006, 216 s, 20 €

Jan Bygstad: Den kristna församlingen

Vad lär Bibeln om den kristna församlingen? Jan Bygstad undervisar om detta ämne i tio bibeltimmar. Han presenterar djupa insikter på ett enkelt och pedagogiskt sätt.

Logos förlag 2006, 158 s, 10 €

Roger Pettersson: Skaparen och människobarnet

Bibelstudier om skapelse, syndafall och frälsning av Roger Pettersson. Boken framställer på ett konkret och lättfattligt sätt centrala kristna sanningar och visar deras aktualitet ännu idag. Den är aktuell i en tid då många av kristendomens talesmän fjärrar sig från biblisk tro.

Logos förlag 2003, 72 s, 8 €

Mikkel Vigilius: Janusfrid

En bok till unga med kristen bakgrund – som gärna vill tro på Jesus men vet hur svårt det kan vara.

BV-Förlag 2006, 108 s, 10 €

Beställ via webbdatabas i Logosmappen eller per post: Föreningen Logos, Biblioteksgatan 5, 65100 VASA. E-post: forlag@logosmappen.net. Beställningar i Sverige riktas helst till svenska förlag och bokhandlar.

Bekanta dig med

I begynnelsen var ORDET
Logos-mappen

www.logosmappen.net

En guldgruva för bibelläsaren, predikanten, eller vem som helst som vill veta mer om kristen tro.

Den populära bibelsökningen *Folkbibeln Online* förnyas som bäst och kommer snart att betjänas av en ny server med nya funktioner.

LogosDirekt

är vår streamingfunktion, som erbjuder möjlighet att följa med gudstjänster och bibelstudier i direkt-sändning. Det går också utmärkt att ta del av dem från arkivet när som helst senare, eller ladda ner mp3-ljudfiler för att ta ut på motionstur.

Det går också bra att beställa både video- och ljudfiler på cd.

Kontakta Logos förlag (se kontaktuppgifter ovan) för katalog och beställning.

Trosfrågan

innehåller ca 125 besvarade frågor kring kristen tro och kristet liv. Många av dem är brännande aktuella.

En webbdatabas innehåller närmare 90 sång- och musikarrangemang av Juhani Martikainen. Många av dem kan du också lyssna till.

Glöm inte heller att Logosmappen rymmer några centrala böcker av Martin Luther, hela Konkordieboken samt bibelstudier och föredrag!

När Herren Gud är för mig

Text: Paul Gerhardt 1653
Svensk version: Juhani Martikainen
Musik: Juhani Martikainen

mf

S
A

1. När Her-ren Gud är för mig, vem kan då mot mig stå?
Alls ing-en ska-da gör mig all värl-dens mak-ter då. Gud är i Kris-tus

2. Jag vill för värl-den vi-da be-kän-na u-tan skam:
Min Gud är på min si-da på grund ut-av Guds Lamm. Han är min hjälp i

T
B

3. Som grund för det-ta stäl-ler jag Kris-tus och hans blod,
det verk som en-samt gäl-ler för Gud. Det ger mig mod att off-ra allt som

4. Min Je-sus är min ä-ra och min be-röm-mel-se.
Han tog på sig att bä-ra min synd, min skam, mitt ve. Jag slip-per nu att

5. Nu ing-en kan mig dö-ma för syn-der som jag gjort
sen Je-su blod har strömmat och skul-den stru-kit bort. Ej mänskors dom för-

7

bli-ven min vän, och därmed är mig ock-så se-ger-n gi-ven mot Sätans he-la här.
nö-den, han stillar storm och strid. Han frälsar mig ur döden och ger mig himlens frid.

li-vet kan ge på den-na jord mot det som är mig gi-vet i Kristus och hans ord.
rä-das att för Guds ö-gon stå. Han lät sig fångslas, smådas. Jag får i fri-het gå.
skräcker, ej ondskan mo-det tär. Med si-na ving-ar tär-ker mig Han som har mig kär.